

$\mathcal{H}$ $\mathcal{H}$

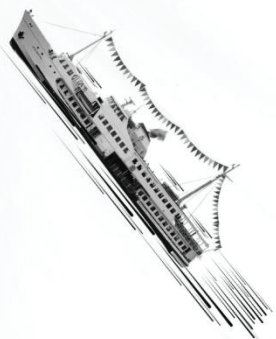
hayalci hücre #8 hayalci kalem #4 | her şeyin hikayesi | murat dural a.k.a duraladam ©2022 hayalci hücre bu kitabın türkçe yayın hakları hayalci hücre yayını'na aittir. yayına hazırlayan: soner torlak | kapak tasarımı: soner torlak | dizgi: alp tekin babaç | iç fotoğraflar: murat dural | baskı-cilt: repar tasarım matbaa, yenibosna merkez mh. cemal ulusoy cd. no: 43 bahçelievler/istanbul (sertifika no: 40675) | 2. baskı 2023; 1. baskı 2022 / istanbul | isbn no: 978-625-94105-1-7 | sertifika no: 73832 | hayalci hücre yayını lema yayıncılık basım dağıtım kırtasiye ticaret limited şirketi sinanoba mahallesi aktay caddesi A3-27 blok no: 6a iç kapı no: 6 büyükçekmece / istanbul | <https://hayalcihucre.com>

ℋ
her şeyin hikayesi
duraladam
ℋ

her şeyin hikayesi

 $\mathcal{H}$

murat dural

2007 yılında Penguen dergisinde ilk esprisi yayımlandı. 2011 yılında Hürriyet Kampüs'te yayımlanan ilk mizah yazısından otuz lira telif ücreti aldı. Gündelik hayatta çok da eğlenceli bir adam olmamasına rağmen mizah merakını hep korudu.

2013-2014 yılları arasında internet gazeteciliği yaptıktan sonra düzenli olarak film eleştirisi yazmaya, OT Dergi ve Zaytung'daki köşelerinde farklı türleri birleştirdiği yazılar kaleme almaya başladı. Sadece Zaytung'a, çoğunluğu sinema ve dizi blogları olmak üzere beş yüzün üzerinde içerik yazdı, yazılarına yapılan tüm yorumları defalarca okudu.

3. Denizbank İlk Senaryo Yarışması'nda "Aramızdaki" isimli senaryosuyla finalist ve TBD 21. Bilimkurgu Öykü Yarışması'nda "Üstün Bey'in Yeni Tarzı" isimli öyküsüyle birinci oldu. Bu başarıdan sonra Netflix'in kapısını çalmasını beklese de platform henüz bir girişimde bulunmadı. "COVID-19 Öyküleri" ve "Silsile" derlemelerinde öyküleri yayımlandı.

2019'da reklam sektöründe metin yazarı olarak çalışmaya başladı. Hafta içi 9-6 mesaisi yetmezmiş gibi, hafta sonlarında dijital içerik dersleri verdi, mizahi Youtube programlarına senaryolar yazdı.

Yazmaya devam ediyor, yazıları hakkındaki yorumları ve "Gel bizde de yaz," tekliflerini mdural@zaytung.com'da değerlendiriyor.

Hepinize selamlar ediyor...

ℋ

ön söz

ℋ

34 yıllık hayatım boyunca her şeyi yaşamadım ama her şeyi yazmaya çalıştım.

Farklı mecralarda savrulurken deneme, makale, eleştiri, röportaj, senaryo, blog, öykü, şiir... türlerinde yazdım ama bir kitap projem hiç olmadı. Bunun için ilk gerekçem, başımda bir patron ya da editör olmadan yazma alışkanlığımın olmamasıydı. İkinci gerekçem ise yetenekli adaşım ve dostum Murat S. Dural'ın da yazar olması ve yazdıklarımın o yazmış gibi düşünülmesiydi. (Şaka şaka, bunu problem etmiyorum. Yani... Çok etmiyorum diyelim.)

Derken, tanıdığım en hayat dolu ve entelektüel insanlardan olan -ki iki özelliği birden taşıyabilmek çok zordur- Soner Torlak'ın verdiği motivasyonla, bir kitap dosyası hazırlamaya karar verdim. Elinizdeki kitapta edebiyat dergilerinde/derlemelerinde yayımlanmış öykü ve şiirlerim, film dergilerinde yayımlanmış denemelerim mevcut. Bazıları da ilk kez yayımlanıyor.

Klavyenin başına her geçtiğimde hikayesi olan yazılar yaratmaya ve kendi hayatımı hikayeleştirmeye çabaladım. Umarım bunu başarabilmiş, sizin hayatınıza da dokunan hikayeler yaratabilmişimdir.

ℋ

**düşlenerek
yazılanlar**
üstün bey'in yeni tarzı 9
her şeyin hikayesi 19
yıldızlı bir gece 31
ve adadan ayrılan isim 35
42 45
sosyal ağ 55
bin yüzlü kahraman 65
yırtıcı kuşlar 77
kılar ve çimen 81

**hislenerek
yazılanlar**
85 günaydın
86 birden gelir aklıma
88 ben geldim
90 mumbeyaz

**izlenerek
yazılanlar**
'halk günü'nde
kış uykusu
izlenimleri 93
savaş ve oyun 101

düşlenerek
yazılıyor

üstün bey'in yeni tarzı

H

Gidip geliyor, gidip geliyor... gidip geliyordu.

Bir anda kasıldı. Yabancılaştı. Tam da... Bedeninin dışına taşacak gibi olan zevke odaklanmış, bedeninin her noktasına yaydığı bu elektrik akımının ortasında benliğini bir nokta hâline getirmişken... Bu şehvetli ayının orta yerinde, altındaki sıcak, nemli ve kaygan bedenin üzerine yıkıldı. Az önceki zevk iniltilerinden farklı bir “Ahh,” sesi geldi Sema’dan, bu hafta sonu yatağına girdiği üçüncü kadından. “Üstün ne oluyor ya?” Bilmiyordu. Bedeni yine hata vermişti.

Sema, Üstün’ün bedeninden kurtuldu, kalktı yataktan. Otuz beş litre su ve otuz yedi trilyon hücreden oluşan çıplak bedeninin göz alıcılığıyla banyoya yürürken oflayıp pufluyordu. Yatakta terli bir enkaza dönüşen Üstün, zorlanarak döndü. Sırt üstü tavana baktı bir süre. Bir sigara yakmak için yatağın hemen yanına, komodinin üstündeki pakete uzanmak istedi. Gitmiyordu eli. Sorumluluk almıyor, ondan talimat bekliyordu. Sigaraya uzanması, yakması ve içmesi için talimat dizileriyle uğraşması gerekecekti.

Basit işlevlerinin niye durmaya başladığını bilmiyordu. Son altı ayını gözden geçirse iyi olacaktı. Bu süreçteki anılarını bilincinde tekrar yaşamak için birkaç dakika yeterliydi. Sema duştan çıkana kadar bir çözüm geliştirebilirse sevişmeyi de telafi edebilirdi.

H

Karizmatik ve zeki görünmüyordu o zamanlar. Rutinlerinin izinde, ortalama bir insandı. Uzun suratını ancak karşılayan büyük ve yuvarlak gözlükleri vardı. Son iki yıldır saçları dökülmeye başlamış ve kullandığı onca kozmetik dökülmeyi durduramamıştı. Alnı ile başının tepe noktası arasındaki kıllar oldukça seyrekleşmişti. Yüzündeki her organ olması gerekenden büyüktü sanki. Yalnızca dişleri... Onlar çekici sayılabilirdi. En azından düzgün...

Her gün neredeyse aynı saatte bindiği yarı otonom otomobili, onu aynı yollardan işine ulaştırırken bir podcast programı açardı. Nadiren şarkı dinlerdi. Akışını durduramadığı gereksiz düşünceleri, şarkının uyandırması gereken duyguları gürültüyle bastırırdı. Dış dünyanın gürültüsünü ise sevmezdi. Ajansa erkenden, en sakin zamanda gelir, yarı dalgın bir şekilde bilgisayarına bakar, kendisine “Günaydın Üstün Bey,” diyerek masalarına geçenlere kafasıyla hafifçe selam verirdi.

Aslı’dan ayrıldığından beri ona ismiyle hitap eden çok az kişi kalmıştı. Giderek sıkıcı ve sıkılğan bir adama dönüşmüştü. İki yıl önce, iş planlama direktörlüğüne yükseldiğinde iyi bir enerji yakalamıştı aslında. Arkadaşlarını dışarı çıkararak içkiler ısmarlamış, hatta dans bile etmişti çoğu mekânda. Ama tam da bu dönemde saçları dökülmeye başladığı için neşeli hâli kısa sürmüştü. Saçsızlık derdi yetmezmiş gibi, yıllar önce lazer ameliyatı ile çözdüğünü düşündüğü miyop sorunu da nüksetmişti.

Zamanın, bedeninde bu kadar somut bir hâl alması hoşuna gitmemişti. İş yoğunluğu, kelleşmesi, eskiden olduğu gibi kalın çerçeveli gözlükler takması gerginliğini artırmıştı. İlişkisine de yansımıştı bu gerginlik. Üniversiteden beri birlikte olduğu Aslı, “Tarzın çok eskide kaldı,” demişti o tartışma sırasında. “İyi de ben kreatif... Dijital reklam...” diye sayıklarken kapıyı çarpıp çıkmıştı Aslı.

Aslı bir açıdan haklıydı. Kafasına takılan şeyi arama motoruna yazıp 3-5 saniyede yanıt bulmaya karşı çıktığı bile oluyordu Üstün'ün. Bilgiye bu kadar kolay sahip olunmasını kabullenemiyordu. Bilgi, yeri ve zamanı geldiğinde, hazmede hazmede keşfedilmeliydi. Oysa bu kibrin modası çoktan geçmişti. İş arkadaşları bol gürültülü, az ışıklı mekânlarda eğlenip görsel hikâyelerine anı yüklemek için ön kameralarına gülümserken dişlerinden şu cümle sızıyordu: “Üstün Bey işte, hep aynı tarz!”

Aynı tarza hapsolmak istemiyordu. Bakımlı ve yenilikçi biri olmalıydı. İşe saç ektirip gözlüklerini atarak başlayabilirdi. Araştırmaya başladı. Önce lenslere baktı. Yumuşak lensler, renkli lensler, kalıcı lensler... “Akıllı Lens Teknolojisinde Yeni Gelişme” başlıklı bir haber vardı. Kullanımı zordu ama çağa uygun bir lense benziyordu, kaydetti haberi. Tarayıcısının sekmelerini saç ekimine dair gelişmelerle doldurdu sonra. Doğal saç izlenimi veren, sentetik saçlara ilgi duydu. Bunları da kaydedip araştırmalarına devam etti.

Araştırmaları sürerken iş dünyasından insanlarla sosyalleşmek için kullandığı bir mecradan bildirim geldi. Biri bağlantı kurmak istiyordu. Kullanıcı adı “You2You”ydu. Profil fotoğrafı, beyin kıvrımlarının bir yonga gibi resmedildiği bir tasarımdı. Bağlantı isteğini onayladı. Hemen ardından You2You'nun özel mesajları düştü.

“Selam Üstün nasılsın? ☺

Çok küçük bir operasyonla daha yakışıklı ve teknolojik olabileceğini biliyor muydun?”

Bu neydi şimdi? İnternette yaptığı aramalarla toplanan kişisel bilgilerinin şirketlere satıldığını biliyordu tabii ama bu çeşit bir kişiselleştirilmiş reklama aşına değildi. Ajans-takiler kendisine böyle bir reklam fikriyle gelsin istemezdi. Ayrıca “teknolojik olmak” ne demekti?

Üstün'den yanıt beklemeden devam etti You2You.

“Yanlış anlama Üstün, bu bir reklam değil. ☺

Bu hizmetleri senin için ücretsiz sunmak istiyoruz.”

Üstün şaşırmıştı. Nasıl bir hizmetti bu?

“Kimsin?”

“Korkma. Bir chatbot’um ben. Kısaca Bot diyebilirsin. Sana bir teklifimiz var. Dünya çapında bir şirketin üzerinde çalıştığı çok önemli bir teknolojinin başlangıç noktası olabilirsin. Teknolojiye meraklı ve yeni tarzlara açık biri olman ilgimizi çekti. İlgilenirsen konuyla ilgili ayrıntılı bir sunum yapabiliriz.”

Üstün şaşırdı. “Ok” yazabildi sadece. Bot, sorular sormaya başladı. Her sözcüğü, karşısındakini tanıyıp onun güvenini kazanacak, onu en kestirme yöntemlerle ikna edecek bir şekilde yapılandırılmıştı. Bu tip sohbetlere yönelik geliştirilen ve uzun yıllar üzerinde çalışılmış bir yapay zekâydı Bot. Üstün, Bot’un sohbetini sevdi. Bot’a göre kendisi özel biriydi, bunu duymak iyi gelmişti. Sunumlarını görmek istediğini yazdı.

Hafta sonu görüntülü bir konuşma yaptılar Bot’la. Üstün, karşısında bir sunum görüyor ve Bot’un güven verici sesini duyuyordu. Üstün’den denek olması isteniyordu. Proje bir setten ibaretti. Biofibre saç ekiminden ve gözüne kalıcı olarak yerleştirilecek akıllı lenslerden oluşan bir set. Sunum, animasyonlarla zenginleştirilmiş, her ayrıntı düşünülmüştü. Üstün’e dalgalı ve önleri az miktarda ağırlanmış capcanlı saçlar öneriliyordu. Ayrıca bu saçların bir saç telinden çok daha ince olan uzantıları nöronlarının enerjisine duyarlı olacak şekilde beyne yerleştirilecekti. Elektrotlu bunlar. Beyin implantının elektrotları... Bot, bunları tane tane açıklıyor, “bilgisayımсал” gibi terimler-

den bahsediyordu. Üstün'ün anlayabildiği kadarıyla bu beyin implantı, bir beyin-bilgisayar arayüzüydü ve gözünün hemen önündeki akıllı lensler mükemmel bir çift bilgisayar olacaktı. Biraz kaygı vericiydi. Ama içindeki dizginlenemez bir güç, projede yer almasını istiyordu.

Bot, Üstün'ün profil fotoğrafını bir videoya dönüştürerek operasyondan sonraki yeni tarzını ona gösterdi. Gözlüğü yoktu, lensleriyle göz rengini istediği zaman değiştirebiliyordu ve şahane saçları vardı. Ayrıca, kablo işlevi gören saçlarının bittiği yerde, ense derisinin altına gömülen ve hafif çıkıntılı duran, madeni para boyutundaki işlemcinin çok dikkat çekmemesi için dövme yaptırması öneriliyordu. Ensesinden boynunun sol yanına uzanacak dövme için bir bulut şekli seçti Üstün. Dövmesini bir süre izleyip onayladıktan sonra aklına geldi. İşlemci ne işe yarıyordu? Beyinden alınan verileri anında işleyip bluetooth bağlantısıyla lenslere aktaracaktı. “Ok” yazdı.

6 yıl önce buna benzer bir şey duyurulmuştu. 30 yaşındaydı o zaman. Hatırlıyordu. Şimdi de bu projenin içindeydi işte. Proje de onun içinde. Beyninin içindeki elektrotlar nöral ağlarla yeni bağlantılar kurdukça kusursuzlaşacaktı sistem. Peki ya bataryalar? Batarya yoktu. İşlemci, beyindeki sinir ağlarının enerjisini; lensler ise gözyaşı enerjisini kullanacaktı. Beynini ve bedenini sürekli beslemesi için sık sık besin değeri yüksek şeyler yemesi gerekiyordu. “Tüm bunlar senin için uygunsa, şu an ekranda gördüğün gizlilik sözleşmesini onaylayabilir ve kendini güncelleyebilirsin,” dedi Bot.

“Onaylıyorum,” diyebildi Üstün. Etkilenmişti. Hemen iş yerinden izin aldı. Operasyon Dublin’de, içi kör edici bir beyazlıkta tasarlanan lüks bir binadaydı. Bir hafta boyunca burada kalıp yeni donanımlarını denedi, gündelik hayatta sorun çekmeden özelliklerini kullanmayı öğrendi. Hiçbir insanla tanışmamasına rağmen çok samimi bul-

muştı burayı. Cerrahların mekanik elleri çok hafifti ve hemşire robotların iletişimi oldukça iyiydi.

İş yerine döndüğünde özellikle saçları ve dövmesi ilgi uyandırmıştı. Yaşam enerjisi yerindeydi ve kimse alışık değildi buna. İş yerinde sıkça kullandığı kalem ve kâğıdı eline almaz olmuştu. Ne de olsa kimsenin haberdar olmadığı bir beyin-bilgisayarı vardı içinde. Akıllı lensleriyle o kadar çok ayrıntı görüyor ve depolayabiliyordu ki... İnsanların hiçbir şeyin farkında olmadan yaşadığını düşünmeye başladı. Kendisini diğerlerinden farklı hissediyor, özgüveni giderek artıyordu. “Üstün Bey” hitabını duyduğunda “Bana Üstün diyebilirsin,” diye düzeltiyordu karşısındakini. Özellikle de kadınları.

Sosyal yaşamda fark edilir biri olmuştu ama o daha hızlı yaşamak, daha çok kadınla birlikte olmak istiyordu. Bu sırada sürekli güncellemeler geliyordu. Her güncelleme, çekiciliğini artıran bir özellik ve bir kadınla daha yatmak demekti. Libidosu ve gelişkin beyni onu daha fazla yemeye teşvik ediyor, iki saatte bir yemek söylüyordu. Yemeğini yerken çalışanlara “Yeni tarzlar denemek lazım,” demeyi âdet edinmişti.

Her iş gününde daha gelişkin biri oluyordu. Bilinçdışındaki verileri kategorize edip klasörler oluşturan bir uygulamanın betası yüklenmiş, göz hareketleriyle kullanabildiği kamerasının özellikleri geliştirilmiş ve gördüğü her yüze uygulayabildiği filtrele yüzlercesi daha eklenmişti. Bu süreçte, içindeki eğlence merkezinde bir yazılım güncellemesinin müjdesi yankılandı. “Bir sonraki sürüme geçmenizi öneriyoruz Üstün Bey,” yazmıştı Bot.

Beynine yeni elektrotlar takılacaktı. Bu da daha sık saçlara sahip olması anlamına geliyordu. Hemen kabul etmiş, Dublin’de bir hafta sonu yeni bir operasyon geçirmiş ve yeni eklentilere sahip olmuştu. Beyin kortekslerini uyaran elektrotlar sayesinde daha gelişmiş bir içsel model

oluşturabiliyor, belleğindeki dosyaları buluta aktararak gereksiz verilerini anında temizleyebiliyor, klasörlediği bilinçdişı verilerini kullanarak gerçek yaşamını bir rüyaya çeviriyor, artırılmış gerçeklik dünyaları yaratabiliyordu.

Beyin kortekslerinden elektrotlara, elektrotlardan işlemciye, işlemciden akıllı lenslerine ve lenslerinden kortekslere kadar aynı döngüyü izleyen elektromanyetik sinyaller... gidip geliyordu. Tüm bunlar birkaç milisaniyede oluyor, o sadece iyi işleyen bir sistemin kayganlığını duyuyor ve karşısındaki etkilemeye veriyordu dikkatini. Etrafindaki kadınların dudaklarını ve beden dillerini okuyabiliyor, cinsel enerjilerini hissedebiliyordu. Onunla birlikte olmak istiyordu hepsi.

Her şey rüya gibiydi. Reklamlardan sıkılmıştı sadece. Bazı artırılmış gerçeklik reklamlarını daha sık görmeye başlamıştı. Son güncellemede, okumadan onayladığı sözleşmede yazıyor olmalıydı bu. Sokakta yürürken dikkatini çektiği için kamerasıyla odaklandığı bir nesne, örneğin bir ayakkabı, evde ayaklarını sehpayı uzatıp akıllı lenslerinden film izlerken ayağında beliriveriyor; özellikleri, fiyatı ve farklı renkleri “Reklamı Geç” butonu çıkana kadar içsel ekranında dönüp duruyordu. Kondom reklamlarıyla da sık sık karşılaşıyor, kondomun özelliklerine odaklanınca penisine giydirip hissedebiliyordu. Bolca yiyecek ve kondom almakla geçiyordu yaşamı. Gereksiz verileri silbilmesiyle beraber uyku ihtiyacı azalmıştı ve bu da üçer saatlik uykularla bütün gecesini dışarıda, başkalarının yataklarında geçirebilmesi demekti.

Gidip geliyor, gidip geliyor... gidip geliyordu. Eski günlerdeki gibi iş yerinden evine düz çizgiden oluşan bir hat çizmiyordu artık. Beynindeki nöron bağlantılarından oluşan karmaşa gibi, sinemalar-barlar-kulüpler-kahveciler ve güzel kadınların evleri arasında mekik dokuyarak karmaşık bir harita oluşturmuştu. Belleğindeki bu haritayı

görüntüleyip şimdiye kadar geçtiği yollara odaklandığında eseriyle gurur duyuyordu. Yeni bir güncellemeyle, haritasındaki bağlantıların üzerinden göz hareketleriyle geçerken bu anıları da, zamanı uzatarak yaşamasını sağlayan; aynı zevkleri, aynı kokuları hissettiren bir özelliğe kavuşmuştu. Beyni bir orkestraydı artık. Zaten müziğe de ilgisi başlamış, arzuladığı herhangi bir enstrümanı dakikalar içerisinde çalabilir olmuştu. Yaptığı müziğin seslerini renkler olarak algılayabiliyor, o renklerle saykodelik bir Fransız filminin atmosferini oluşturabiliyordu içsel evreninde.

İçsel evreninin mükemmelleşmesiyle algılarının kontrolünden çıkacağını tahmin etmemişti. Sevişmelerinin orta yerinde adına yabancılaşma dediği anlık durumlar yaşamaya başladı. İstemsiz görüntüleri durduramıyordu. Bir kadının dudağına baktığında ruj renginin tonlarını algılıyor, ardından hediye önerisi olarak ruj reklamları geliyordu. Gözünü kapatıp açtığında kadının yüzü ile başka primatlar arasındaki benzerlikler canlandırılıyordu ekranında. Gözünü kapatıp açıyor, bu sefer de seri bir şekilde zoom'lanan görüntüde, kirpikleri, kirpiklerin ucundaki topaklanmış maskarayı, maskaranın içindeki atom bağlarını görüyordu. Bedenleri, içindeki sıvı oranları ve milyonlarca hücreyle beraber algılamaya başlamıştı.

Sonra, beklemediği bir anda, beyninin “otomatik pilot modu” hata verdi. Çürüyen dişlerini çekertmek için dişçiye yürüyüp ekranındaki diş bakım ürünlerinin reklamlarını geçmeye çalışırken... Donakaldı. Yolun ortasında... Her sıradan insanın farkında olmadan yaptığı işlevleri düzenleyen derin duyu özelliği durmuştu. Yürümesi için her adımını hesaplayarak atması, bütün farkındalığıyla bacaklarının dengesini ayarlaması gerekmişti. Gelişmiş beyni için geçici bir sorun olmalıydı. Bot'la birkaç yazışma yapıp düzelmişti. Sonraki güncelleme için bu sorunu gündeme getirmeyi planlıyordu.

Kollarına, parmaklarına verdiği talimatlarla sigarasını yavaş yavaş söndürdü. Tütün söndü. Nikotin, zifir ve karbonmonoksit de. Gözleri kapandı. Nöronlar, sinapslar ve nörotransmitterler de. Beyni, Üstün farkında olmadan Bot'a bir mesaj ulaştırdı. "B Planı!"

Sema, duştan çıkınca Üstün'ü uyandırmadı ve sıkıntıyla uzandı yanında. Sabah işe gittiğinde de Üstün uyumaya devam ediyordu.

Gözlerini açtığında... Hayır, gözleri yoktu. Bilinci yerine gelmişti ama... Dublin'deydi galiba. Ya da değildi. "Bu, bilim tarihi için müthiş bir an Üstün. Tam beyin emülasyonuna geçtik," diyordu Bot. Bot neredeydi? Bilmiyordu. Benliği neredeydi? Bilmiyordu. "Artık tamamen bir bilgisayarsınız. Salt zihin," diyordu Bot. Son güncellemede mikroskobik kameralarla beyninin haritasını çıkarmışlar, bilincini yedeklemişlerdi. Okumadığı son sözleşmede mutlaka yazıyordu bu da. Ve işte gelişmiş bir zihin olarak çalışıyordu. Zamansız, mekânsız, bedensiz...

Çocukluk zamanının mütevazı insanları canlandı bu yeni doğmuş zihinde. Sanki yaşadıkları zamanın daha iyi, daha teknolojik olabileceğini bilen ama o an ellerindeki ilkel aletlerle yetinmek zorunda olan mütevazı insanlar... "Eksik bir zamanda olabiliriz ama en azından her şey belirli ve alıştığımız gibi," diye düşünüyorlardı. O eksik zamanlarda hayalci bir çocuktü Üstün de. Bir bulut olmayı hayal ederdi. Bir bulutu yastık yapmayı, bir bulutta yaşamayı ya da bir bulutta kendi suretini bulmayı değil; bir bulut olmayı. Yükselmeyi. Formsuz bir yaşam kaynağına dönüşmeyi...

Bir buluttu işte. Zihninde biriken verilerle yağmur olup inecekti bazen yeryüzüne. İnsanların avuçlarına. Avuçlarındaki cihazlara... Bazen bir diş macunu, bazen bir beyin

implantı reklamı olarak. Sürekli bağlı olacaktı ama süreklilik hissi... Gidip gelecek, gidip gelecek... gidip gelecekti. Geçmişinin belirsiz görüntülerine inovasyon sunumları karışacaktı. Konuşmak, bağırarak isteyecekti o sunumlarında. “Yeni tarzlar denemek lazım,” demek için.

H

her şeyin hikayesi

℥

“Bir meyvenin çürümesini andırıyor bu çağda ölmek. Kendiliğinden ve önemsiz...”

Sonsuz bir yangının dumanı gibi görünen, biraz örs biraz mantara benzeyen, kapkara ve görkemli buluttan düşen yıldırım, havanın, denizin ve bir karaltı şeklinde ufukta beliren karaların pisliğini aydınlattı. Aynı anda sağ gözünü kırıp omzunu silkti Cevher.

“Hazırız hocam.”

Tek başına denizi izleyip düşüncelere dalmışken Ömür gelmişti yanına. Duymamış gibi davrandı, gökyüzünü gösterdi.

“Yaklaşık 50 sene önceydi galiba. Bilişimdeki bulut kavramı önemliydi. Tam tepemizdeki şu lanet bulutunsa bu kavramla ilgisi yok. Ama yine de bütün insanlığın bilgisi onun içinde. Doğaya karışan milyarlarca insanın trilyonlarca verisi... Bu karanlık manzarada...”

“Belki uzayın derinliklerindeki kodamanların manzarası bambaşkadır.”

Ömür’ün bu sefer de sesli düşüncelerinin arasına girmesi konuşma isteğini azalttı.

“Evet, olabilir...”

Art arda şimşekler 2022 model tur gemisini aydınlattı. Geminin üst katındaki Cevher'i de. Fötr şapkası, gri yeleği, kalın çerçeveli gözlüğüyle.

Deniz arkeoloğu Ömür ve kendisi gibi tarihçi arkadaşı Yüksel'le İstanbul'daki eski boğaz turu vapurlarının tutulduğu iskeleden ayarlamışlardı gemiyi. Gözlemci olarak katıldıkları bu konferansı, bakımını bizzat yaptıkları bu geminin içinde, Ege ve Akdeniz'i dolaşarak yapma fikrinin uygulayıcısı olmuşlardı. Şimdiye kadar gerçekleştirilmiş en önemli sosyal bilim konferansındalardı. Batı felsefesinin ortaya çıktığı sularda yol alırken felsefeciler, sosyologlar, tarihçiler, siyaset bilimcilerden oluşan ve disiplinlerarası çalışan ekipler dünyayı kurtarabilecek o kuramı, konferansa ismini veren "Her Şeyin Hikayesi"ni aramışlardı. Kuram önerileri teknolojik fikirlerle desteklenmiş, mühendis, yazılımcı gibi uzmanlar da ekiplerde yer bulmuştu. Hakem elemesinden geçen projeler, gemideki entelektüel tartışmalarla geliştirilmişti.

Uzun soluklu tartışmalarla 10 gündür süren konferansın kısa video kurgular hâline getirilmiş sunum özetleri dinlenecekti birazdan. Cevher, konferans salonu olarak tertiplenmiş ilk kattaki yolcu salonuna Ömür'le beraber inerken kafasında, dinlediği başarısız bir sunumun cümlesini döndürüyordu: "Bireylerin hayal gücünden sanat, toplumların hayal gücünden bilim ve medeniyet doğar." Ne çok aforizma duymuştu konferansta. Bu aforizmalar ve uçuk projeler mi kurtaracaktı dünyayı?

İlkel toplulukların da uygarlıkların da tarihini bilirdi. İnsanlık bir yandan yüzlerce yıl önce olduğu gibi doğada var olma mücadelesi veriyor, diğer yandan eski zamanların kutsal hikayelerini terk ettiği için koca bir varoluş boşluğu hissediyordu. Ona göre doğayı eski hâline getirmek için eski dünyayı reddetmemek gerekirdi.

Yeni bir yıldırım, kapanış oturumunun başlangıç zili oldu. Anlık çeviri yapan kulaklıklar ve ekrandaki görüntüyü üç boyutlu hâle getirip kişisel notlarla kaydedebilen gözlükler kullanan, her saç ve ten renginden, her yaş ve cinsel kimlikten insan vardı salonda. Mütevazı ahşap koltuklara kurulmuş onlarca sosyal bilimci birbirlerinin projelerini izleyip tekrar etmeye hazırlardı.

Oturumu, içlerinden en yaşlısı sunuyordu. Koltuğuna yerleşirken “Neyse ki ihtiyarlara hâlâ saygı gösteriliyor,” diye söylendi yanındaki Ömür’e, Cevher.

Yaşlı moderatör jest ve mimiklerini cömertçe kullanarak bilgece cümleler sıralıyordu.

“Büyük inançların birer hikayeden ibaret olduğunu anladığımızda hikayelere daha çok sarılırız. Daha doğrusu hikaye anlatmaya. Reklamlar yıllarca kapitalizmin kötü bir hikaye olduğunu gizlemek için üretildi. Askerlik anıları ise militarizmin...”

Cılız başlayıp güçlenen bir alkış sesi salonda yankılandı.

“Kahramanlık hikayeleri bittiğinde teselli verici askerlik anıları başlıyordu. Ölümünden sonraki büyük hikayeye inanmak istemediğimizde hayatımıza daha fazla küçük hikaye sığdırmak istiyorduk.”

Katılımcıların gözlük ekranlarında referans görsellerle beraber animasyonlar dönüyordu. Eski reklamlar, savaşlar...

“Yüzyılımızın başından beri hep kötü hikayeleri yaşadık. Üst üste gelen salgınlar ve iklim krizi... Aylara, mevsimlere yayılan orman yangınları, sel felaketleri... Kaynaklar azaldıkça çatışmaların çoğalması, mültecilerin art-

ması, sınırların bulanıklaşması... Kaos ve kaosu ardındaki tozlu durgunluk...”

Üç boyutlu kaos görüntüleri gözlüklerine yansıdıkça birkaç kuşak öncesinin felaketleriyle özdeşleşiyordu her biri.

“Bu büyük sorunlarla, biz sosyal bilimcilerin büyük kazanımları beraber geldi. Akılcı ve duyarlı insanların hayatta kalma oranlarının yüksek olması, doğa ve insan üzerindeki tahakkümün ahlaksız ve işlevsiz olduğunun anlaşılmasıyla beraber devlet, din, ataerkillik, türcülük gibi yüzyıllar öncesinin arkaik düşünceleri tarihe karıştı. Bildiğimiz gibi hegemonyayı oluşturan sınıfların uzayın derinliklerine kaçması da yardımcı oldu bu neo-bilişsel devrimlere. Su kaynaklarının etrafında yaşayan küçük topluluklar olarak tarihin başında, toplumsal bilinçliliğimizle ise tarihin ucundayız. 20-30 sene öncesinin teknolojileri, çarşı ve pazarlardan oluşan ekonomi yaşamamıza yetiyor...”

“Yine her sosyal bilimci gibi konuyu en başından aldı. Neredeyse Büyük Patlama’dan...”

Cevher söyleniyor, Büyük Patlama düşüncesine göz kırpmaya ve omuz silkme tiki eşlik ediyordu.

“Ama iyi yaşamamıza yetmiyor. İnsanlar açlık ve hastalıklardan ölmeye, tatlı sular kurumaya, tuzlu sular yükselmeye, bitki ve hayvan türleri azalmaya devam ediyor. Eski toplumların genel yargılarından uzaklaşıp bireysel özgürleşmeyi merkeze almamız elbette olumlu. Olumsuz olansa büyük hikayelere olan inancın yok olması. Çünkü ancak ortak bir hikayeye inanmış topluluklar, sürdürülebilir iş birlikleriyle dünya için çalışabilir.”

Alkış seslerine dalga ve yıldırım sesleri karıştı. Bu karmaşa içerisinde sağlıklı düşünemiyordu Cevher. Kendi

içerisinde bir yolculuğa çıkıp felaket dönemlerini düşünmeye çalışırken konferans boyunca sunulan hikaye ve proje videoları dönmeye başlamıştı bile.

Birbirlerinin konuşmalarını senkronize bir şekilde sürdüren ve bu uyumu yakalamak için çok prova yaptıklarını açık eden genç bir ikili vardı ilk sunum özetinde.

“Tüm fizik fenomenlerini birbirine bağlayan, evrendeki her şeyi açıklayacak olan Her Şeyin Teorisi’nde sona gelindiğini düşünüyoruz. Sosyal bilimlerde ise yolun başındayız. Bin yıllardan beri din, devlet gibi kavramlar; sosyalizm, liberalizm gibi doktrinler her şeyi açıkladığını iddia etti ama eksik kaldı. Belki de milyonlarca bireyselliğin duygusal birleşimini temel almalıydık.”

Birinin bıraktığı yerden diğeri, aynı heyecanı koruyarak devam ediyordu söze:

“Organizma çevreye, insan kültüre göre şekillenir. İnsan kendi bedeninin içinde de, bedeninin şeklini alan bir dolaşım, bir harekettir. Dünyanın bize en güzel gezegen gelmesi gibi, beden de bilincimiz için en güzel yerleşim yeridir. Bundan dolayı herkes kendisini fazlaca sevmektedir. Bu noktadan hareketle, topluluğu da bir organizma olarak görmek, ayna nöronların sağladığı özdeşleşme duygusuyla insanların bu organizmayı sevmesini sağlamak gereklidir. Yaşayan 3 küsur milyar insanı kapsayıp birleştirecek bir ağ kurmalıyız. Ve bu ağı hikayemiz etrafında örmeliyiz. Hikayemizin adı da BİZ olmalı.”

Bütün salonu kaplayan üç boyutlu ve dijital, herkesin kendi dilinde görebildiği bir BİZ yazısı belirmişti ekranlarda.

“Yani Her Şeyin Hikayesi için somut bir şey öneriyoruz. ‘Ben’ yerine ‘biz’i koymak. Her insan, her hayvan, her bitkiyi kapsayan bir empati duygusu!”

Uzun konuşmaların özet videoda kısaltılmasına rağmen sıkılmıştı bu konuşmadan da Cevher. Arkadaşına su götüren bir akademisyene bakarken “BİZ” hikayesinin birinci çoğul şahısta bir saçmalık olduğunu düşünüyor, konuşma ise aynı akıcılıkta devam ediyordu.

“Kişilerin başkaları gibi hissederek ilişkiselliği keşfettiği bir mekanizma planladık. Her gün farklı birini yaşatabildiğimiz bir teknoloji... Dünyayı başkasının gözünden görmemize izin veren lensler, algılarımızı başkalarıyla eşitleyen başlıklar, kulaklıklar ve dokunma duyumuzu etkileyen genişletilmiş gerçeklik giysileri ile farklı deneyimler kazanabilir, empatiyi tam anlamıyla yaşayabiliriz.”

Teknik ekibin modellediği lens ve başlık görüntüleri ekranlarda dönüyordu. Memnuniyetsiz bir şekilde gözlüğünü çıkarıp etrafını inceledi Cevher. Elleri çenesine koymuş, kollarını bağlamış, kalem çeviren, dizlerini sallayan akademisyenler... Sunum ilgiyle izleniyordu.

“Bir erkek olarak bir kadının zevklerini, bir insan olarak bir kedinin öznelliğini hissetmek... Amacımız tüm canlıları kapsayan bir nöral ağ kurmak. Bu ağ eksiksiz kurulduğunda ve yeteri kadar deneyim yaşandığında deneyim transferleri başlayacak. Bu transferlerle her canlı, ötekinin deneyimini bilinçdışında taşıyacak. Ve yaşanmışlıklardan oluşan kolektif bilinçdışı, kişileri bir diğeri için harekete geçirecek.”

Sunumun saatlere yayılarak tartışıldığı günde olduğu gibi özet video da güçlü bir alkış aldı. Alkış ve yıldırım seslerinin ortasında Cevher’in söylenmeleri duyulmadı.

“Yekpare ve kapkara bir bulutun altında ne gereksiz, ne naif hayaller...”

Moderatörün önceki özet hakkında övgülerinden sonra ekranlara, güzel gözleri ve çocuksu yüzüyle dikkat çeken

bir ekip sözcüsü geldi. “Her Şeyin Hikayesi’ni Her Şeyin Oyunu olarak düşündük,” diyerek özgüvenli bir sesle söze başladı.

“Tarihçi Johan Huizinga’nın Homo Ludens’i açıkladığı o meşhur ‘oyuncu insan’ teorisini hatırlayalım. Dil oluşturmak, mitler kurmak, ibadet ritüelleri geliştirmek... İnsanlığın topluluklar hâlindeki bu ilk önemli faaliyetleri oyun oynamakla iç içeydi. Çünkü hayali semboller, var-sayımlar ve görevlerden oluşan etkinliklerdi bunlar. Eki-bimiz, geleceğin toplumunun da oyunla iç içe olması, hatta oyun parkına benzemesi gerektiğini düşünüyor. Oyun hazzını fedakarlık duygusuyla birleştirerek insanlar arasında güçlü bağlar kurabileceğiz.”

Her Şeyin Oyunu’na dair görüntüler ekranda akıyordu. Her bireye görevler atanacaktı. Bir diğer insanı sevindirecek, doğa için çalışmasını sağlayacak... Görevler akıllı gözlüklerle seçilebilecekti. Oyuncular, puan ve rozet elde etmek, oyun sıralamasında rakiplerini geçmek gibi havuçlarla motive edilecekti. Atık toplamak, birkaç kişi bir araya gelerek yangın söndürmek gibi küçük görevlerle başlayacak oyun, deniz temizliği için toplulukları bir araya getirmek, “bölgenin en kalabalık yerleşimini kurmak” gibi toplumsal ve çok puanlı görevlerle devam edecekti.

Yine büyük hayranlıkla izlenen sunumdan sonra kısa bir ara verildi. Bu sırada hafif bir yağmur başlamış, salon-dakiler yarı açık üst kata hava almaya, elektronik sigaralarını içmeye çıkmıştı. Kaptan köşkünde kaptana bir şeyler soran Yüksel’i başıyla selamlayan Cevher, özet videolar-da izlediği sosyal bilimcileri gözüne kestirdi. Kafasındaki soru işaretleriyle onları rahatsız edebilirdi.

Bu projelerin nasıl değerlendirileceğini sormuştu. Dediklerine göre dünyanın her yerindeki sosyal bilimcilere, tartışmalar ve gözlemci yorumlarıyla beraber özet videolar iletilecek, onlardan projeleri oylamaları istenecekti.

Peki birinci olan projenin uygulanabilmesi için sorumluluğu herkes alabilecek miydi? Teknolojik ilerlemenin durduğu bir zamanda teknik altyapı nasıl oluşturulacaktı? Çözümü daha eski zamanlarda arayamaz mıydık? Belki en eski zamanda...

Anlamamışlardı.

Bu kısa konuşmalar sonrasında, geliştirdikleri yıkıcı muhafazakar düşünceye kimseyi ikna edemeyeceğini anlamış, gittikçe kararan denizi izleyen Ömür'le göz göze gelmişti. O, salona geçerken Ömür makine dairesine yöneldi. Cevher salonun en arkasındaki yerine dönüp gözlüğünü taktı. Videodaki donuk yüzlü ekip sözcüsü, vurucu cümlelerle salondakileri tavlamaaya çalışıyordu.

“Platon’un söylediği gibi yönetimde filozoflar olmalı, demeyeceğim. Bizce dünyayı obsesifler yönetmeli. Platon, felsefeyle politik gücü birleştirmeye, duyguları ve arzuları ise devlet yönetiminden dışlamaya çalışıyordu. Bu konuda Platon’a katılabiliriz. Ayrıldığımız nokta ise bizim obsesif-politik düzenimizde düşünmek değil yapmak, yapmaktan sıkılmamak en önemli değer olacak.”

Bu söz, konferansta ilk kez dillendirildiğinde de şaşkınlık uyandırmıştı. Her Şeyin Hikayesi olarak Büyük Akıllı Düzen’i savunuyordu sözcü. Teknolojiyi kaldığı yerden aşama aşama geliştirecek ve tüm kararları kesinkes algoritmaya devredecektik. Yönetici sınıf, nörolojik taramalardan geçen gönüllü obsesiflerden oluşacak ve insanlığın kalanı algoritmaya enerji sağlamak, kararları uygulamak için çalışacaktı. Bölünmüş uzmanlıklar, işini çok özenli yapan ve yerine getiremediği görevler yüzünden kaygısı yükselen insanlar, bu sistemi tanımlayan unsurlardı. Stoacı düşüncedeki gibi akıl bütün evrene egemen olacaktı. Eski akılcılıktan ise farklıydı bu. Simetriden ve döngüden en ufak sapmaya izin verilmeyecekti.

“Dünya obsesiflerin hatırına dönüyor. Öyle olmasa hep aynı süreçte kendi etrafında, hep aynı yörüngede Güneş’in etrafında döner miydi? Yaşam dediğiniz şey baştan aşağı takındır.”

“Siz yaşamı ne bilirsiniz ki?”

Cevher üzerindeki bakışlara aldırmadan söylenmelerinin sesini artırmıştı. Gözlüğünü çıkardı. Koltuk üstü bölmelerden birinde can yeleklerinin arasına sıkıştırılmış bir uyku tulumuna gözü takıldı. Beşik gibi sallanan geminin huzuruyla dalıp gitti.

Gözlerini açtığı anda kulaklığında yankılanan ince sesli ekip sözcüsü “Hikayemiz, hayallerin bulaşıcılığı” diyordu. Narsisizme karşı, insanlar arasındaki görünmeyen sınırları açık sözlülük ve yaratıcı muhabbetlerle yıkmayı öneriyordu. Bunun için de düzenli olarak alınacak kolaylaştırıcı bir haptan bahsediyordu. Yan etkisiz bu tablet, tıpkı alkol gibi duyguları yoğunlaştıracak, iletişimi kolaylaştıracak, birlikte hayal kurulmasını sağlayacaktı.

Mutlu gelecek hayalini kimyasallarla sağlamak... Ne kuramdı ama? Ortak bir hayal yaratmaya teşvik için deneysel klipler ve video art tasarımları da öneriliyordu sunumda. Cevher ise artık dayanamıyordu. Kulaklığını da çıkardı. Bütün salonun duyabileceği bir sesle “Siz geleceği tasarlayanlar geçmişten hiç haberiniz yok,” dedi. Tüm gözlükler hızla ona döndü.

“Uzaydaki zenginler de boşlukta salınıyor, siz de... Bu konferans projesini uzaya gidenlerin bizimle eğlenmek için fonladığı çok açık.”

Gelen itirazları duymuyordu. Düşünceleri onu terk ediyor, içgüdüleri ipleri eline alıyordu. Soyut düşünceler yerini somut bir öfkeye bırakmıştı. Palmira’yı yok eden, İskenderiye Kütüphanesi’nin yakan, Beyt’ül Hikmet’i ta-

lan eden somut bir öfke, kanında geziyordu. Tarihin yıkıcı muhafazakarlığı damarlarında dolaşıyordu.

“Madem artık cenazeler düzenlenmiyor, madem ölüler için hazırlanan eski ritüellerden de söz edemiyoruz artık. Ölmek bir meyvenin çürümesi gibi olamaz, ölmek bir gösteri olmalı.”

Kaptan köşkünden atılan ilk havai fişekle beraber mavi, kırmızı, yeşil, turuncu renkler gökyüzünü boyadı. Yıllar önce eğlence turları düzenlenen geminin bir köşesinde unutulmuş havai fişekleri Yüksel’le, gemiyi konferansa hazırlarlarken keşfetmişlerdi. Ve işte Yüksel planladıkları gibi tam zamanında başlatmıştı gösteriyi.

Cevher omuz silkip göz kırparak, titreyen ellerle konuşmaya devam ediyor, salondakiler ise kulaklıklarına çevirisi birkaç saniye gecikmeli gelen Cevher’in sözlerini dinleyip anlamaya çalışırken geminin dışındaki ışıklı gösteriye bakıyordu.

“Zaman çok ilerledi, her şey çok çabuk tarih oldu. Biz, uzun konferansların değil uzun seferlerin, sunum yapanların değil adak sunanların, havada uçuşan düşüncelerin değil havada uçuşan okların zamanını özledik. Aslında içimizdeki özlem duygusu tarihin ve evrenin en başına, her şeye sıfırdan başlanabilecek o noktaya ait. Büyük Patlama’ya!”

Son sözcüklerle beraber zamanın akışı da yavaşladı. Makine dairesindeki bomba düzenliğini eski bir çakmağı yakar gibi çalıştıran baş parmak çok yavaş hareket etti. Yavaş yavaş kıvılcımlanan alevler, ışıkları yanıp sönen cılız yıldızlara karıştı. Patlama sesine, çılgık, yıldırım ve havai fişek sesleri karışırken sesler de yavaşladı. Büyük buluta yavaşça silik bir gemi silueti düşüyordu...

ℋ

Kayalıklarda oturmuş Akdeniz'e bakan çift için romantik bir akşamdı. Havai fişek gösterisi, hafifçe serpiştiren yağmur ve sıkıca sarılmalarını kolaylaştıran gök gürültüleri... Dizginlenemez aşklarının etkisinde yekvücut olmaya hazırıldılar ve gözleri kapanıp da dudakları birleştğinde patlamayı görmediler, duymadılar.

H

yıldızlı bir gece

℥

Yaz gelince üç sektöre gün doğuyor: Düğün, turizm ve inşaat. Yani biri evlendiriyor, biri düğünden alıp balayına gönderiyor, bir diğeri “Adı üstünde evlenmek,” diyor, kendi elleriyle yaptığı 3+1’leri satıyor. Yani sadece bir yaz “yaşı gelenler” olarak karar verip baş göz olmasak ekonomiyi sarsabiliyor, birkaç yaz daha sabretsek çöker-tebiliyoruz belki de...

Önümdeki kuru pastaya uzanırken bu gibi iddialı tespitler yapıyorum içimden. Önce sana uzatıyorum, yarısını ısıtıyor yarısını bana bırakıyorsun. Görüyorsun ki kuru bir düğün bu. Rengarenk lambalar yok. En az gelinlik ve gelinin annesinin yeni dişleri kadar beyaz bir ışığın altındayız. Bizimle aynı yaşlardaki gelin ve damat, pistin ortasında. “Yakşıyorlar da birbirlerine,” diye fısıldıyorsun bana. Damadın biraz göbeği varsa da kadın adamdan azıcık kısa gibiyse de yakşıyorlar, evet. Ama şimdi bizim onlardan rol çalma zamanımız!

Zarif hareketlerle piste geliyoruz. Bu yaz düğünlerde dans edilsin diye bestelenmiş pop şarkılardan biri çalıyor. Youtube’dan açılmış. Klavyeci, “Benim oyun havasından başkasına dilim dönmez,” der gibi duruyor. “Sarılıp ya-vaşça sallanarak gözlerini birbirinden ayırmama, tercihen bir yandan da kısa kısa konuşma dansı” eden mutlu çifte göz kırptıyor, bir parmak hareketiyle şarkıyı değiştiriyoruz. Çoksesli bir müzik başlıyor; caz bu... Müzikle beraber ayaklarımız kıvrak hareketler sergiliyor. Gözlerimiz birbirine kenetlenirken hareketlerimiz hızlanıyor, döne

dolaşı pistin her yerini kullanıyoruz. Bir spot ışığı bizi takip ediyor, dekorlar sürekli değişiyor. Rengarenk giysiler içindeki çiftler de hareketlerini bize uyduruyor; uyumlu bir koreografi oluşturuyoruz. Bu çılgın müzikal ortamda, çeşitli figürler sergileyerek pistin yanındaki havuza atlıyor, havuzda da koro halinde şarkı söylemeye devam ediyoruz. Gelin ve görümcenin topuzları, tüm bu çılgınlığa rağmen bozulmuyor.

H

Düğün ortamı insanı bunalıyor, oturduğu yerden hayal kurmaya itiyor. Beyin sıkılmamak için kendine fanteziler üretirken uykuya dalan açık gözlerimi dürtüyorum. Göz bebeklerim pistte amaçsızca koşuran çocuklar gibi hareketleniyor bu sefer de, etraftan gözlem toplamaya başlıyor... İnsanlar sürekli gülümsemeye çalışıyor ve müziğin sesinden dolayı –bazen ellerini ağızlarına siper edip- bağırarak konuşuyor. Bazı erkekler damatla beraber kısa sürelerle ortadan kayboluyor. Galiba gözlerden uzak bir yerde votka içiyorlar. Çoğu kadın simsiyah elbiseler giymiş. Galiba böyle şık olduklarını düşünüyorlar. Karanlıkta görülebilen yıldızlar gibi, siyah kıyafetlerinin omuzlarına saçılmış simler görülüyor. Bir cenazeden sonra üstlerini değiştirmeden, biraz sim serpip gelmiş gibi duruyorlar.

Arkadaşlarımız yanımıza gelip bizi zorla oyuna kaldırmak istiyor. Onlar biliyor da mı oynuyor? İnsanların birbiriyle bağırarak konuştuğu ve eşlik etmek istemeyenlerin zorla ayağa kaldırıldığı şiddet dolu bir ortam burası... Israrlara dayanamayıp seninle oynamaya başlıyoruz. Eskişehir Mihaliçcik yöresinin meşhur kaval havası çalışıyor. Bir Eskişehirli olduğum için belleğime kazınmış bu ezgi içimi kıpır kıpır ediyor, kaptırıyorum kendimi. Klavyeci coşkulu bir şekilde nakaratı söylüyor: “İçtim şarabı / Öptüm Arap’ı / Hadiiii...” Sırf kafiye olsun diye bir Arap’ın öpülmesine aldırmadan oynamaya devam ediyor-

rum. Roman havası çalmaya başlayınca sen oturuyorsun. Ben artık pistin tozunu yuttum, bunu da oynarım. Sağ elimle havada yarım daire çiziyor, aynı anda zıplayarak bir ayağımı öne atıp geri çekiyorum. Tam “bütün yörelerin oyun havalarını birkaç el-ayak hareketiyle oynayabilirim öz güveni”ne varmışken müziğin sesi kesiliyor. Kısa bir ara veriliyor. Birazdan takı töreni olacağı duyuruluyor.

Yanına geliyorum, gülümsüyorsun ve “Sen de oynamaya dünden razıymışsın,” der gibi bakıyorsun. Sonra, önceden hazırladığımız 50 lirayı cüzdanından çıkararak ellerinde döndürmeye başlıyorsun. Henüz bu kadar takabiliyoruz; çeyrek banknot! 200 liralık tam banknot ya da altın takabilmemiz için mesleklerimizde biraz daha ilerlememiz gerek... Damat yanımıza geliyor, “Sizin düğün ne zaman gençler?” diyerek şakalaşmaya çalışıyor.

O sırada boş olan pistten, simsiyah, ufak bir kedi koşarak geçiyor. Koşan kediye gözlerimle takip ederken içimde, içinde kedi geçen anılarımız canlanıyor: Senden hoşlanmaya başladığım zamanlarda, seni yurda bırakırken... Küçük beyaz bir kedi... Sürekli miyavlamasından dolayı aç olduğunu düşünüp süt alıyoruz. Yarisını kestiğimiz bir pet şişeye doldurduğumuz sütü kediye hazırlarken bakkalın söylediği “Romantik işler mi gençler?” lafı utandırıyor seni. Sonra, o meşhur çadırli direniş zamanı... Alacalı rengi olan bir tekir yavrusu... Kaçmıyor insandan, gece serinliğinden battaniyeyle korunurken kucağımıza alıyoruz. Henüz birbirine dokunmaya utanan iki önsevgili olarak onu severken biraz daha yakınlaşıyoruz. Bir insanı hakıyla sevebilmek için bütün canlıları sevmek gerekiyor ve bu yavrular, yolun başında olan ilişkimizi sınıyor.

Hani bazı filmlerde montaj sekanslar olur ya, fonda enerjik bir müzik çalarken izleyiciye bu tip sıcak anlar gösterilir, hızlı bir şekilde akar sahneler. Kedili anılarımız bu tip bir kurguyla geçip gidiyor aklımdan... Düğünün

başında çalan duygusal pop şarkı eşliğinde takı töreni başlıyor. Klavyeci adama gidip ikimizin de çok sevdiği City of Stars şarkısını istesem çalar mı dersin? Çalmaz di mi? Daha önce hiç “Are you shining just for me,” diyen bir klavyeci gördüm mü ben? Görmedim... Youtube’dan açsın, “la la land soundtrack” yazsa çıkar. Biz de şarkıya playback yaparız, olmaz mı? Gülüyorsun... Sana yavru kedileri hatırlatıyorum.

ℋ

Herkes düğünde; biz ise anıları, gerçekleri, hayalleri birleştiren bir “şimdiki zaman kipi”ndeyiz.

ℋ

ve adadan ayrılan isim

℥

Sevmiyorum sizi.

Bu adaya tek başıma düşmeyi tercih ederdim. Önümdeki ağacın güneş vurunca açığa çıkan dalları ve güneşle ışıktandırılmış iki dalın buluşma noktasında, bir sahneyeymiş gibi duran bir kurbağa. Hayır, iki kurbağa. Daha önce görmediğim türden. Ne işleri var bu adada? Benim ne işim var burada? İkisini de bilmiyorum.

Kurbağaları, bir yarışmayı tamamlamışlar da sahnede poz veriyorlarmış gibi hayal ediyorum. Çocukken annemin köyünde tatil yaptığımızda, o bozkır köyünü sulayan nehrin kenarına gittiğimizde de izleyip hayaller kurardım onlar hakkında. Bir seferinde tam da muhabbetin ortasında köyün çocukları oyuna çağırmıştı. Kırmamak için oyunlarına katılmıştım. Diğerleri ebe olmamak için her şeyi yaparken ben bu durumdan sıkılıp gönüllü ebe olmuştum. Hatırlıyorum, benim bu çocuk olgunluğum sıkıcı gelmişti onlara. En sonunda da “Yağmur sen oynama,” deyip çıkarmışlardı oyun şekline bürünmüş yarışmalarından. Şimdi de burada, oyundan ve sevgiden uzak bu saçma programda elemek istiyorlar beni. Buna eminim.

Gerçi ben de meraklı değilim kokuşmuş yarışmalarına. Bir hamburger yemek için kırk takla attığımız bu adaya. Suya atlayıp tırmanıyoruz, düşmeden halatlar üzerinde yürüyüp sonra da garip çekiçlerle renkli camları kırmaya çalışıyoruz. O sırada adına bench denen banklarda “Yağmur! Yağmuur,” diye bağıyor birileri, bağırırları bir an

önce bitsin diye kendimi zorluyorum ve nihayetinde kazana kazana bir hamburger... Oysa ben et bile yemiyorum. Siz buyurun, zaten çoktan bilemiş olduğunuz dişlerinize iss... Sevmiyorum sizi.

Rüzgâr, güneş ışıklarını bir mumu söndürür gibi alıp götürüyor. Her şeye bir hareket, bir canlılık geliyor. Ama neden bu kadar serin hava? Üşüyorum. Ne zaman üşüsem annemi özler ve kızarım ona. Hayatım ona kendimi ispat etmeye çalışmakla geçti be rüzgâr! “Niye okudun bu felsefeyi kızım, bak kaç yıldır iş bulamıyorsun,” demeyi alışkanlık hâline getirmişti son zamanlarda. Sonra kendimi burada buldum. Onun her akşam izleyip karşısında susup olduğu bu yarışmada. Belki böyle biraz daha rahat ederim ya da belki gurur duyar benimle. Bilmiyorum. “Bizimle modası geçmiş bir deney yapıyorlar, bazen televizyondan bazen de canlı olarak sosyal medyadan yayınlıyorlar,” diyorum. “Canlılar azalırken canlı yayınlar çoğalıyor,” diye de ekliyorum. İletişim ödülünü kazandığımızda, onunla telefonla konuşurken... Anlamadığımı hissediyorum. Neyse. Ben bu deneyde yer almak yerine kendi bilimsel gözlemlerimi yapmak istiyorum. Mesela bu kurbağanın güzelliği insanın içini kaynatıyor. İçim, yoğunlaşıp kurbağa güzelliği yağdırmak için buharlaşıyor.

Doğanın canlılığını, havanın serinliğini körükleyen bir rüzgâr daha. Hoş geldin sen de başka rüzgâr! Saçlarımı dalgalandırıyorsun. Sağ ol. Bu saçları keşke biraz kısaltsaydım buraya gelmeden. Kıyamadım ama. Hem mavi saçlarım, yarışmaya seçilmemde etkili olmamış mıdır acaba? “Marjinal kadın” kontenjanından alınmış olabilir miyim acaba buraya?

Biraz dindin rüzgâr. İyiydin aslında, saçlarım dalgalandıkça havalı hissetmiştim. Bak, biri var birkaç ağaç ötede? Kameralı hayvan. Hemen yanında da boom’lu hayvan. Onları “hayvan” sözcüğüyle tanımladığımı duy-

salar gücenirlerdi kesin. Oysa hayvan bir hakaret değil benim için, basit ve doğal bir tanım. İkili gruplar hâlinde avlanıyorlar. Az ileride otlayan bol dedikodulu ittifakların yanından geliyorlar galiba. Çekme içgüdüleriyle yaklaşıyorlar. Kayda alıp seyirciye sunacaklar. Görüntümün üzerine koyacakları dış ses kafamda canlanıyor. “Yağmur, arkadaşları tarafından dışlandığını hissediyor,” denecek. “Yine kendi kendine konuşuyor,” diye de eklenecek. Dış sesi kuş cıvıltısıyla bastırıyorum. Kuşlar yukarıda. Şurada, iki tane. Ötüşlerini seyirci duyuyor mu acaba? Peki siz, ötüşen kuşlar! Göçüyor musunuz? Çekiçleri renkli camlara atıp göç oyunu mu kazandınız acaba? Baharat kokusu mu taşıyorsunuz yoksa? Yağmur ve Bora’nın beraber yaşamak istediği uzaklara...

Seviyorum Bora’yı. Yıllarca yumruk yaptığı parmaklarını saçlarımda gezdirirken ona iyice bağlandım. Ona, benim postmodern Cuma’ma, iki kişiyle medeniyetin kurulabileceğini öğrettim. “Medeniyet dediğin, iki kişi almış karavan,” diye tekrarlayıp duruyoruz. Söz verdik, buradan sonra bir karavanda yaşayacağız. Doğalında gelişen bir şefkat var içimde; bu kumral, yeşil gözlü, seyrek saçlı adama. Tüm hayvanlara duyduğum, bir köpeği severken de içimde büyüyüp beni sarmalayan, onlarla bir olduğumuz zamanları hatırlatan bir şefkat...

Bir süre göremem onu. Elenmeme az kaldı. Ama gitmeden Bora’ya bir şey söylemem gerek. Dün geceki rüyamda duyduğum kertenkele fısıltılarını. Onlar da yarışıyordu. Sessizce, oraya buraya sıkışıp kopan kuyruklarının çıtırtılarıyla... Yarışı kazanan ikisi yanımdan geçerken ölümü fısıldamıştı. Karanlığın yoğunluğunu artıran, sözcüklerin sınırlarını her darbeye delik deşik eden dikenli fısıltılardı bunlar.

Teşekkürler yeni rüzgâr. Kafamdaki fısıltıları dağıtıp ufaladın, başka yerlere sürükledin. Şimdi derin bir nefes... Bütün dünyanın kaosu içimde. Fabrika, is, iş makinesi, bol palmiye yağlı fındık kreması, çiçekli deodorant kokuları... Aynı anda burnumda. Hatırlatıcıdır kokular. İçimize iyice çekersek bir koku bize ağaçlarda yaşadığımız zamanları hatırlatır. Hınzır bir rüzgârsın sen. Burnuma Bora'nın kokusunu getiriyorsun.

Rüzgâr beni sürüklüyor ve kendisi yapraklarla buluşmaya gidiyor. Merhaba güzel ve ulu ağaç! Sana tırmanabilir miyim? Yukarıya, rüzgârın yanına çıkıp biraz Bora'yı düşüneceğim. Ve işte fırtına gibi tırmanıyorum istediğim köşeye. Kameralı boom'lu hayvanlar aşağıda mutlu olmalılar. Ben de gözlerimi bir kamera gibi kullanmak istiyorum. Aşağıya, ekipmanlı hayvanlara bakıyorum. Onlar net, dallar bulanık. Şimdi dallara odaklanıyorum. Ekipmanlılar bulanık. Derken dallarda çok güzel bir turuncu hayvan keşfediyorum.

Yukarıya, çatallanarak başka dallarla bir üst orman oluşturan dal kalabalığına baktığımda ise yüzlerce çift turuncu orangutan daha çarpıyor gözüme. Dallardan sarkan meyveler gibi kamufle olmuşlar. Dalları tutan kolları birer meyve sapı gibi. Bedenleri rüzgârda salınıyor ve aklıma şairin dediği geliyor: “Esen yel üzerine kuruludur dünya.”

Ne amaçlıyorlar peki? Kameralı-boom'lu hayvanlar görmeden dokunulmazlık yarışması mı yapıyorlar? Bunu Bora'ya anlatmalıyım. Bora, Bora, Bora! Birileri eleniyor burada. Neredesin? Başım dönüyor...

H

Dizlerinden karnına kıvrılan bacakları ve ağzındaki baş parmağıyla Yağmur, bir embriyoya benziyordu. Gözleri yarı açıktı. Ünlüler ve Gönüllüler diye anılan takımlar, çığılıı duyup gelmişti. Kıyafetlerinin kiri, tenlerinin bronzluğu, kasları, dağınık saçları, uzun sakalları, birkaç sözcükten oluşan konuşmaları birbirine karışmış, çamur kıvamında bir kütleldiler. Bazıları ellerini bellerine koymuş, endişeli bir bakış takınıyordu. Ünlüler takımından iki kişi eksik olan Gönüllüler, arkadaşlarına sahip çıktıklarını gösterme derdindeydi. Takımın popüler yarışmacısı Ferdi, kollarıyla uzaktaki sağlık görevlilerine gelmeleri yönünde hareketler yapıyor, Zeynep ise acıyan gözlerle Yağmur’a bakıyordu. Sanki yerdeki, az önce son nefesini vermiş bir ölüydü, Zeynep de yas tutan bir yakını.

Bora koşarak geldi. Doğal giysileri olan saç ve sakallarından sular damlıyordu. Elindeki zıpkını attı, Yağmur’un yanına yaklaşarak boynunun altını kavradı. Sağlık ekipleri de geldi. Yağmur gözünü biraz daha aralayıp Bora’ya baktı. Sanki düşerken Bora onu tutmuş gibi, bir kurtarıcı olarak görünüyordu gözüne. Boynuna sarıldı. Sağlık görevlilerini görünce irkildi.

“Tamam bırakın beni. Altı üstü iki metrelik ağaçtan düştüm. Gidin gidin! Daha büyük yaralarımız var. Daha büyük bir yarası var onun...”

“Bak görüyor musun, gariban sağlık görevlilerine taktı şimdi de? Buna iyilik yaramaz.” Takım arkadaşı Zeynep’in fısıltılarıydı bunlar. Yağmur zaten hiç sevememişti, kameralar kapalıyken bile merceklerin yansımından kendisini izleyen bu kadını. Seyircilerse seviyordu onu. Bora fısıltıları kulak ardı ederek Yağmur’un koluna girdi, kalabalıktan çekerek uzaklaştırdı onu. Gönüllüler ve Ünlüler kendi gruplarıyla beraber iki ayrı yöne doğru dağıldı.

Sadece dalgaların sesini duyabilecekleri, suya çok yakın bir yerdeydi şimdi ikisi de. Yağmur'un gözlerinin içine bakarken "Garip davranıyorsun," dedi Bora. "Ben garip değilim," diye karşılık verdi Yağmur, "Onlar garip". Bora susarken konuşmasına devam etti: "Sadece kendilerini önemsiyorlar. Balmumundan kanatlarıyla Güneş'e uçmaya çalışırken düşüyorlar. Zavallılar." Yağmur'un sözleri yavaş yavaş dökülürken yağmur damlaları da ince ince dökülmeye başladı.

Susup biraz yağmuru dinlediler. Yağmur'u tam tanımadan ona nasıl âşık olduğunu düşünüyordu Bora. Bir de kendi yetersizliklerini... Bir zamanların kick boks şampiyonu olmasına rağmen, sakatlığından sonra başarıları unutulmuş; etrafındakiler ondan hızla uzaklaşmıştı. Yağmur'un ısrarla kısırlaştırmadığı kedilerini özlemesi gibi o da iki köpeğini çok özlüyordu. Tıpkı Yağmur gibi bu yarışmaya katılma düşüncesi zayıf bir anında aklına girmişti ve buradaydı işte. İki takımın adaları birleştğinde onunla yakınlaşmışlardı. İlk gördüğünde bir kıvılcım hissetmişti ve o kıvılcım da... Tam şu anda düşen yıldırıma dönüşmüştü.

Suskunluğu bozan Yağmur, Bora'nın düşüncelerini de dağıttı:

"Güneş zarafetimizi aydınlatmak, su güzelliğimizi yansıtmak için var olmadı. Biliyorlar mı bunu?" Yağmur'a sıkıca sarılırken yanıt verdi Bora: "Bilmiyorum Yağmur." Rüzgâr şiddetini artırmış, gök gürültüleri sıklaşmıştı. Yağmur gülüyordu. Sinirleri bozulmuş gibiydi: "Hayvanları, bitkileri, çiçekleri... Onları yavaş yavaş ısıtıyor, bunaltıyor, kavurucu bir sıcaklıkta yakıyor, yiyoruz. Sonra da buraya gelip kampçılık oynuyoruz. Rezalet! Bence yarışan hayvanlarız biz. Özellikle de kötülükte. Görünmez kışağlarımız var ve işte bütün dünya bir yengeç sepeti. Haksız mıyım?"

Bora Yağmur'un ıslak saçlarından önüne düşen perçemleri düzeltti. Tam o sırada, okyanusun ortasına bir yıldırım daha düştü. İrkildiler. Adaya doğru baktığında takım arkadaşlarını endişe içinde koştururken gördü Bora. Çekim ekibi zor durumdaydı. Bora kaosu seyre dalarken Yağmur, içgüdüleriyle hareket eden bir canlı gibi suya yürüdü.

Dalgalara yürüdükçe balıklar ayağına çarpıyordu. Kurbağalama yüzüşü için ilk kulacı atıp balıkları sağa ve sola topladığında denizi ikiye ayırmış gibi hissetti. Suyun altına dalıp gözlerini açtı. Balıklar kalabalıklar hâlinde dolaşıyor, ağızlarından beyaz noktalar saçıyordu. Parça parça şehirleri mi kusuyorlardı? O balıkların içinde birkaç yıl yaşayıp değişmiş olarak çıkmak isterdi. Sığar mıydı? Suyun altı ışıksız ve sessizdi. Ama kurbağaların sesi... Kulağındaydı. Göçmen kuşların kokusu... Buradaydı. Turuncu orangutanların dayanma gücü ve ümidi... İçindeydi.

Zihninin derinliklerinden, gerçekliğin yoğunluğundan, buz dağının görünmeyen yüzünden... daldığı yerden kafasını çıkardı Yağmur. Ada küçülmüştü. Hayır, sadece su seviyesi yükselmişti. Bora'yı suyun üzerinde gördü. Bora'ya doğru yüzüyor, Bora da ona doğru kulaç atıyordu. Adadan çılgınlık yükseliyordu. Hisleriyle oluşan girdap onu kendine çekiyordu.

H

Neredeler? Üzerinde kıskançlık ve haset duygularıyla yaşadığımız, gruplara ayrılıp ittifaklar kurduğumuz, yarışırken ve bağırırken kendimizden geçtiğimiz adayı görmüyorum. Adanın en yüksek yeri, tepesi görülüyor sadece. Ada nerede? Bora bana doğru hızlı hızlı yüzerken arkasında gökyüzü büyüyor. Kopan buzul parçaları gibi, küçük küçükle büyükle buz parçalarının, doluların yağdığını görüyorum ve kırılan buzlar gibi sesler çıkıyor gökten.

Deniz, üzerine düşen buzların sesiyle, bir fısıltıyla karşılık veriyor gökyüzüne. Deniz ılık, hava soğuk, içim parçalanıyor. Elenmek, suyun altında sessizce ölmek istiyorum. Dalga Bora'yı yaklaşıyor. Dünyanın sonunda çok romantik olacağız. Reytingler tavan yapacak. Her şey bir anda olup bitecek ve öyle de oluyor.

Adanın su üstünde görünen ucu da kayboluyor. Ve altımda, yumuşak, kaygan bir doku... Ada, suyun altına gömülüp sanki yavaş yavaş eridiğinde, gülümseyen balıklar çıkıyor. Yunuslar! Ve üstlerinde başka memeliler... Başka hayvanlar. Her türden, her cinsten. Adadalar mıydı?

Bir yunusun üzerindeyim ve artık huzurluyum. Yanımızdan hayvanlar geçiyor. Korkuyorum. Peki belime uzanan bu el kimin? Bora? Sonunda... Sen de bir yunus üstündesin. Yunuslarımız birleşiyor. Devam eden olağandışılık her şeyi olağan kılıyor. Gökyüzünün kırılır gibi son kez çatırdaması, bulutların hızlıca dağılması, karanlığın yerini bıraktığı rahatsız edici aydınlık, yüzen hayvanlar... Az önce tek tek gördüğümüz yunuslar ve hayvanlar birleşmiş. Bizim gibi çift olmuş hepsi. Birer çift. Üşüyorum.

Sakince bir araya gelip ısınıyor, düzene giriyoruz. Aynı yere gidiyoruz. İyi de... "Nereye gidiyoruz Bora?" Biz mi kazandık? Neyi? Banyoyu temizlerken döktüğüm suyun üstünde ölü bir örümcek gördüğümde üzüldüm. Oturup ölüsüne bakınca annem temizlikten kaydardığımı düşünürdü. Şimdi o su bizim üzerimize dökülüyor. Dünya, büyük yarasını temizliyor. Gözlerimi kapanıyor...

Gözlerimizi açtığımızda ışığın kaynağına çeviriyoruz bakışlarımızı. Kocaman bir gemi karşımızda. Buz mavis. Buz dağının fazlalıklarını atmışsın ve geriye bu gemi kalmış gibi. Bir güvercin boynuna benzeyen ön kısmına bakıp bitirmemiz sanki bir yıl sürüyor. Geminin en ucun-

da bir adam. Ya da bir kadın... Masalsı bir varlık bu. Buz beyazı saçları uzadıkça uzayan...

Yaklaşıyoruz ona. Binlerce canlı. Sanki daha önce hepsiyle tanışmışız gibi. Kamera gibi kullanmayı öğrendiğim gözlerimi onlara odaklayınca ne kadar benzediğimizi anlıyorum. Her birinde bizden bir parça...

Geminin etrafında yerlerimizi alırken yunus-sallarımız birbirine yaklaşıyor. Yan yana gelince fark ediyorum. Bilmiyordum. Her birinin çok güçlü duyguları varmış. Şaşkınlık, endişe, heves, merak... Soluk soluğa bir mücadele, soluk soluğa bir kaçış, soluk soluğa bir aşk... Seçilmişlikten gelen utanç, varoluştan gelen heyecan ve tüm duyguları pekiştiren bir pirüpaklık.

Yüzlerimiz arasındaki mesafe en kısa halini aldığı anda, bu duygularla uyanan bir düşünce oluşuyor beynimde. Tüm bu canlıların aslında binlerce yıldır yapmak istediği, içgüdüsel olarak arzulasalar da biyolojilerinin izin vermediği ve sadece bizim yapabildiğimiz bir eylem vardı. Konuşmak. Ben de hem sana hem onlara, hem senin hem onların hem de gemidekinin adına konuşmak, çok kısa bir şey demek istiyorum. Bunu söylemek için uzun zamandır beklediğimi hissediyorum.

“Seviyorum sizi.”

H

Pazar kahvaltısına özel hazırlanmış kızartmaların kokusu ile pazar kahvaltısına özel hazırlanmış çiftlerin keskin parfüm kokuları birbirine karışıyordu. Kahvaltıcılar Sokağı diye anılan bu yerde uygun bir mekân arayan onlarca telaşlı çift göze çarpıyordu. Uygun bir mekân bulmuş olan çiftler de sıra sıra kafelerdeki camların arkasında ya da kaldırımlara dizilmiş masalarda bir ritüel içindeydi. Hepsi birbirine benzeyen çeşit çeşit peynirlerine, sigara böreklerine, menemenlerine, çaylarına, birbirlerine ve telefonlarına bakarken yoğun bir mutluluğun pozunu veriyorlardı.

İyi giyimi, kanat şeklinde kolyesi, simsiyah gözleri ve uzun saçlarıyla dikkat çeken Arzu ve yeşil gözlü, uçuk sarı gömlekli, dağınık saçlı Kemal, bu pazar ritüelini layıkıyla gerçekleştirebilmek için bir yer arıyordu. Önünde durdukları bir kafenin girişindeki afişi okudular. Üst kısmında dolu bir kahvaltı tepsisinin görseli vardı, hemen altında da "Yemek yemek hakkında ne düşünürsünüz bilmem / Ama kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalı," dizeleri yazıyordu.

İçeri girip köşedeki bir masaya tüm neşeleriyle yerleştiler. Asla yemeyecekleri reçellerden oluşan küçük kasele-ri, dondurulmuş gıdaların kızartılmasıyla hazırlanan sıcak tabakları ve açık çayları hemen geldi. Arzu, dilimlerini özenle kesip çatalına dizerek lezzet karışımları yapıyordu. Kemal ise genellikle tatlıları tercih ediyordu ve küçük dilimlerle bir ilgisi yok gibiydi. Sık sık telefonuna bakıyor, bazen de telefonu Arzu'ya doğru tutuyordu. Ar-

zu'nun refleksleri iyiydi. Üzerine telefon tutulur tutulmaz gülümseyerek poz veriyordu. Kemal telefonu bıraktı, Arzu'ya bakarken patatese uzandı.

“Patatesin büyük kapta gelmesi iyi olmuş.” Eliyle büyük kap işareti yapıyordu. “Gerçi büyük kapta gelince çok kasıyorum kendimi ama. Bitireyim bitireyim diye...”

“Valla geçen gittiğimiz yere göre iyi ya. Hatırlıyorsun değil mi paçangayı? İçinde pastırma var mı, yok mu diye beraber aramıştık seninle.”

“Ben pastırmayı o an bulamadım, sonradan buldum. Geçen evde bir blog düşünürken ‘Buldum,’ diye bağırdım.”

Sesli bir şekilde güldüler. Kemal, bir gösteriye devam ediyor gibiydi. “Duyan olsa çok önemli bir yazı fikri buldum sanacak. Utanmasam ‘Evreka’ diye çıkacaktım sokağa.”

Arzu aynı gülümsemeden devam ediyordu. “Pastırma umuduyla yaşıyorlar insanı. Bizim patronun beni zam umuduyla yaşatması gibi.” Bunu söyledikten sonra bir müddet daldı.

Kemal, masadaki termos demlikten Arzu'ya çay doldururken çayın demlikte gelmesinin ne kadar iyi bir tercih olduğunu anlattı. Arzu'ya bazen şirin gelirdi Kemal'in ayrıntılar üzerine bu gereksiz konuşmaları.

“Senin açgözlü patrona gelecek olursak da... Bence onun size tek sunduğu avantaj, sınırsız çay içebilmeniz. Yani tabii, sınırsız çay veriyoruz deseler, ben de çalışırım aslında.”

“Bence hiçbir şey seni çalıştıramaz ama...” Kısa bir süre susup devam etti Arzu. “Neyse, yine çok güzel geldi

kahvaltı. Benim için pazar demek serpmek kahvaltı demek, biliyorsun işte.”

Kemal, Arzu'nun çenesini iki parmağıyla hafifçe tutarak sevdi. Çayından bir yudum aldı. “Benim için de pazar demek, diğer günlerin birebir aynısı demek yavrum. Ama sırf aynı derdi paylaşabilmek için yarın seninle kalkıp pazartesi sendromu yaşamak istiyorum. Çalışıyor gibi yapayım bilgisayarın başında, İlker’le mailleşeyim diyorum.”

“Valla o iş senin dediğin gibi olmuyor aşkım. Siz mesaili bir işte çalışsanız ve bizim müteahhitten azar yeseniz birbirinize sarılıp ağlarsınız bence. WhatsApp’ta bi tane üzgün emoji var ya hani, boynu bükük...”

Yüzüyle bahsettiği emojiyi taklit etmeye çalıştı. Bu başarısız taklide rağmen Kemal hangi sanal surata benzediğini anlamıştı. Gülümseyip Arzu’ya baktı. Böyle durumlarda çok konuşmamalıydı, biliyordu.

“Tamam canım benim öyle masum masum bakma,” diye duruma müdahale etmek istedi Arzu. “Laf sokmak için demedim. Ben lavaboya gidip geliyorum.”

Çantasını alıp ayağa kalktığı anda Kemal, istemsizce bir burun kaşıma hareketi yaptı. Ellerini kullanmadan burnunu sağa ve sola buruşturarak yukarı çekmesinden oluşan bu harekette burun delikleri kısa bir süreliğine açığa çıkıyordu. Kemal’in burnunun kendini kaşmasına tanık olan Arzu’nun kaşları, tuvalete gidiş yolunda istemsizce çatılmıştı.

Kemal, öncesinde hazırlamış olduğu sarma sigarasını masanın köşesinden aldı, yaktı. Kapalı ama üzeri açılabilen bir bölmede yer alıyorlardı ve üst kısım istenen an açılabilmesi için burada sigara içilebiliyordu. Masaları camekanın kenarındaydı ve tam da Kemal’in oturduğu

yerin hizasında bir afiş asılıydı. Mekâna girerken gördükleri serpmeye kahvaltı afişiydi bu. Afişin tersinden kendi aksini izledi Kemal. Yansımasına bakarken “üzgün surat” yapmaya çalışıyordu.

Arkasındaki garsonun sesini duyduğunda toparlandı.

“Kahvaltınız bittiyse masayı toplayabilirim.”

Başıyla onayladı onu. Telefonunu eline aldı. Yarı dalgın bir şekilde Whatsapp'taki emojiye baktı. O sırada camekanın dışında bir gölge hissetti. Yüzünü çevirdi. Genç bir çift, onun yanındaki afişini inceliyordu. Afişe biraz bakıp yollarına devam ettiler. Kemal de sanki bir görevi sürdürüyormuş gibi telefonundaki sanal suratları incelemeye devam etti. Garson masayı toplamaya başlamıştı.

Üzerindeki kahvaltılıkler toplanmış olan masaya doğru, söyleniyormuş gibi ses çıkaran topuklu ayakkabılar geliyordu. Kafenin sesi giderek kısılıyor, söylenen ayakkabıların sesi giderek artıyordu. Sevgilisi geldiğinde, gururlu bir ifade takınarak birden ona baktı Kemal.

“42!”

“42 mi? 42 ne ya?”

“Kahvaltı paylaşımımızın 15 dakikada beğenilme sayısı yavrum.”

Arzu, Kemal’in istediği etkilenmeyi yaşamamıştı. “İyiymiş... İyiymiş de bir şey diyeceğim Kemal ya, kahvaltıyı neden kaldırttın acaba? Sen bilmiyor musun benim dinlene dinlene kahvaltı yaptığımı? Biraz daha çay içmeyi, tahin pekmez yemeyi düşünüyordum ben.”

Kemal biraz şaşkın, biraz suçlu bir şekilde konuşmaya çalıştı. Her zamanki gibi bilinçsiz ve yanlış bir karar ver-

mişti. Sevgilisinin bütün hafta beklediği kahvaltıyı garson, sorguya yer bırakmayan bir görev bilinciyle toplamış, o da bu suça ortak olmuştu. Arzu ne dese haklıydı.

“Ya belki şimdi sana bu sorun da küçük gelecek, şu kadcarcık tahin pekmez için mi söyleniyorsun diyeceksin... Ama bence bunlar küçük şeyler değil Kemal.”

Başparmağı çenesindeyken işaret ve orta parmağını aralarında sigara varmış gibi tutuyordu Arzu. Sigarayı bıraktığından beri bir alışkanlık olmuştu bu.

“Her sorunu küçük gördüğün için evdeki klozetin sifonu da aylardır bozuk mesela. Tamirci çağıracağım diyorsun, onu bile çağırılmıyorsun.”

“Ya doğru da adamı telefona Sifon Osman diye kaydetmişim, ciddiye alamıyorum ki bir tanem... Tam aklıma geliyor, Sifon Osman'ı arayayım diyorum, sonra ‘Sifon Osman ne ya’ diye kendi kendime eğlenirken unuttuyorum.”

Arzu'nun düşünceleri, önündeki set yıkılmış gibi, çığlayarak, taşarak, fişkırlarak çıkmaya başladı ağzından.

“Kemal kusura bakma ama oyun sanıyorsun böyle her şeyi. Sana babam bir saate eve gelecekmış, bak annem mesaj çekti diyorum, topla eşyalarını çık diyorum, şu video bitsin de öyle çıkayım diyorsun. Valla bazen çok can sıkıcı oluyorsun ya.”

Kemal, bir yargılamanın ortasında gibiydi. Seri mimiklerle anlatıyordu kendisini.

“Sevgilim iki dakikaya bitecekti ama video. Şu bizim Youtuber adam, kuantum fiziğiyle alakalı bir şey anlatıyordu, konsantre olmuşum. Yoksa ben de babanın bizi basmasını...”

Kemal'in seri söz ve mimiklerini, hazırda beklettiği dondurulmuş sözcüklerle kesti Arzu.

“Kemal yani iki dakika video izleyip Cern'e gideceksin sanki ya... Hem kusura bakma ama, bi şey izliyorsun bari KPSS videosu filan izle. Kuantum ne ya?”

“Ben de anlamıyorum bebeğim, kuantum ne ya? Yok kuark, yok parçacık... Belli ki çok küçük şeyler bunlar, bazı bilimciler gereğinden fazla büyütmüş.”

“He işte, sana göre her şey çok küçük böyle Kemal. Benim kahvaltı sevmem de küçük bir şey, sürprizler istemem de küçük bir şey...”

Arzu başka bir cümleye başlamak istemedi, içini çekti. Bu kısa sessizlik sırasında Kemal, uç uca eklediği şeker paketleriyle oynuyor, onları ufak ufak parçalıyordu. Arzu'nun sağ elini kendisine çekerek öpmeye çalıştı.

“Bebeğim tamam, ne olur bebeğim bozma keyfini... Ben şimdi istersen garsona Türk kahvesi söyleyeyim. Keyfimiz yerine gelsin.”

O sırada yakınlarından geçmekte olan garsonu bir el hareketiyle durdurarak iki Türk kahvesi istedi. Konuyu değiştirmek için bir zaman boşluğu oluşmuştu. “Baksana bizim komik adam Instagram'da hikâye paylaşmış yine,” derken başparmağını basılı tuttuğu ekranı gösterdi Arzu'ya. Arzu, üzerine doğrultulan telefona karşı bu sefer duyarsızdı. O, yan masada kahvaltı yapan çiftin davranışlarını gözlemliyordu.

“Boş ver şimdi. Şu masadakiler ne güzel el ele kahvaltı yapıyorlar. Baksana.”

Gözleriyle masadaki çifti işaret etti. Kemal, kafasını hafifçe çevirdi. Erkek kadının sol elini, onu dansa kaldır-

mış gibi bir nezaketle tutuyor, romantik bakışlarıyla ona bakarak kahvaltı yapıyordu.

“Gördün mü? Kahvaltı yaparken bile el eleler. Nasıl da tatlı duruyorlar.”

Kemal çok etkilenmemiştir ama bir fırsattı bu. Arzu'ya gülümsedi. İki parmağını insan gibi yürüterek elini Arzu'nun eline yaklaştırdı. O sırada Arzu, farkında olmayarak elini çekti ve masanın üzerindeki peçetelerden bir tane alıp burnunu sildi. Kemal parmaklarıyla masaya vurarak Arzu'nun elini bekledi. Arzu elini masaya koyduğunda Kemal, eliyle onun üstünü örttü.

“Biz de kahvemizi böyle içeriz yavru.”

Arzu gülümsedi, yumuşamış gibiydi. O sırada garson, Arzu ve Kemal'in kahvelerini getirdi ve ilk kahveyi Kemal'in önüne koydu. Kemal sol eli Arzu'dayken, diğer eliyle tepsideki ikinci kahveyi alıp masanın üzerine oturttu. Garsona “gidebilirsin” anlamında bir göz işareti yaptı. Fincanı tabağından tutarak masanın üzerinden sevgilisine doğru yavaşça itiyordu. Gözlerinin içine bakarak...

Fincan ve Arzu'nun gözleri aynı anda devrildi.

Kemal kafasını eğdi. Dudağını büküp üzgün emojiyi taklit etmeye çalıştı. Arzu, birkaç peçeteyi kahvenin dö-küldüğü yere koyarken Kemal'e ters ters bakıyordu. Ne yapacağını bilmiyordu Kemal. Peçetelerle masayı silmeye çalışırken burun kaşıma hareketini tekrar yaptığının da farkında değildi. Sağ ve sol burun deliklerini içe ve yukarı doğru oynatırken burun deliğinin içindeki kıkırdaklar yine bir anlığına açığa çıkmıştı.

“Kemal, Allah aşkına şu hareketi yapmaz mısın, bu nasıl bir tik böyle ya,” dedi Arzu. Çamurdan yapmaya çalıştıkları set yine yıkılmıştı, yıkıcı düşünceleri ses tonuna da

yansımişti. Yan masadakilerin gözleri onlara ilişti. “Affe-
dersin burun kıllarını sürekli görmek zorunda mıyım ben
senin?”

Kemal gücenmiş gözlerini kısarak Arzu'ya baktı. Bu
bakışlardan kaçmaya çalışan Arzu başını eğdi ve soldaki
masaya çevirdi. Yan masadaki çift bakışlarını Arzu'dan
kaçırdı. Arzu'nun sesi de ortamdaki kaçmaya çalışıyormuş
gibi kısıktı. “Galiba bir pazar keyfi bile yapamıyoruz.
Uzun zamandır zaten bozup bozup yeniden deniyoruz
ama bu şekilde olmayacak bence. Biz kolay kolay düze-
lemeyiz.”

Kemal saçlarıyla oynarken garson, Arzu'nun kahvesini
masaya bırakıp gitti. Cüzdanından küçük bir poşet dolusu
tütün filtresi ile sigara kâğıdı çıkardı Kemal. Filtreyi kâğı-
dın ucuna koydu, gömleğinin cebinden tütün paketini
çıkartıp açtı. Eline biraz tütün alarak sigara kâğıdına yer-
leştirdi ve sarmaya başladı.

“Acaba bu sigara olayını insanlar nasıl keşfettiler?”

Bir konuşmaya giriş yapmış gibiydi.

“İnsan manyak bir canlı. Bitkiyi yetiştiriyor, onu kâğı-
da sarıp yuvarlıyor, güzelce dürüm yapıyor. Dürüyor,
yakıyor ve içine çekiyor. İçine çektiği bitkiyi dumana
dönüştürüyor, doğayı bir is, bir duman haline getirip bun-
dan keyif alıyor. Korkunç varlıklarız kesinlikle.”

Arzu başını öne eğmişti, parmaklarıyla masaya vurarak
ritim tutuyordu. Kemal bir şey arar gibi etrafına bakındı,
ceplerini yokladı. Sigarasını eline aldı.

“Aslında geçmiş zamanda insanların yiyecekleri nasıl
keşfettiği de bir soru işareti. Öyle değil mi? Doğadaki
hiçbir şeyin tam olarak ne işe yaradığını bilmiyorsun, her
şeyi tek tek tadararak bulmak zorundasın, düşünsene. Bu-

nun diyorsun pişmesi lazım, bunu diyorsun kabuğunu kırıp yiyelim, bununsa vitamini kabuğunda olabilir, sonra bunun da diyorsun çayı yapılabilir...”

Gömleğinin ön ceplerine bir daha baktı. Telaşlı hareketlerle devam ediyordu konuşması.

“Tabii en kötüsü de yemek denerken bu uğurda ölenlerin olması, yazık onlara. Bir adam düşün. Bu adam bir şey denemiş, zehirlenmiş, son nefesini vermek üzere. Akrabaları yaklaşıyor buna. Merak ediyorlar yani, son sözleri ne olacak diye. Ve adamın son sözü şu oluyor: ‘Yenmiyormuş lan bu!’”

Sesli bir şekilde kahkaha attı. Arzu ise eli çenesinde, ifadesiz bir şekilde olan biteni izliyordu. Gözleriyle bir açıklama bekliyor gibiydi.

“Yani bu fedakâr kâşifler sayesinde biz şimdi burada serpmeye kahvaltı yapıyoruz bebek. Denemişler, bulmuşlar, keşiflerini kuşaktan kuşağa aktarmışlar. Sonra mesela başkaları da ilişkiyi keşfetmiş, onlar sayesinde ilişki yürütüyoruz.”

Arzu’yla konuşuyormuş gibi değil de bütün kafeye yayın yapıyormuş gibiydi, konuşma şevki artmıştı.

“Tamam üreme içgüdüğü diye bir şey de var, çiftleşmek lazım eyvallah... Ama bazıları demiş ki, ‘Cinsellikten bahseden kim. Bu hayat yalnızken çok anlamsız, biz onu diyoruz. Aşk diyoruz, sevgi diyoruz...’ İşte seninle biz o atalarımızın yolundan gidiyoruz.”

Arzu biraz durdu, derin bir nefes aldı. Çekingen gözlerle Kemal’e bakmaya çalışırken içindeki son kalanlar da dökülüyordu.

“Kemalcim her şeyi birbirine güzel bağlıyorsun eyvalah ama inan ki benim sorunum bunlar değil. Sen kaygısızsın, beni ciddiye almıyorsun. Sıkıldım artık küçük şeylerin büyümesinden. Belki sorun bendedir, ben sana göre değilimdir. Ama...”

Bir an durup saçını topladı. Ellerini birleştirdi.

“Ama zaten çok sık kavga ediyoruz bu aralar. Bence bir süre görüşmeyelim. Böyle daha sağlıklı olacak gibi. Lütfen ısrar etme, yorma kendini. İkimizi de yorma. Ben hesabı ödeyip eve geçiyorum.”

Masadaki eşyalarını toplayıp hızlıca kalkmıştı bile. Kemal oturduğu yerden bir süre Arzu'ya baktı. Gömleğinin kol cebini karıştırırken çakmağı buldu. Burun kaşıma tiki, o an sırası gelmiş gibi tekrarlandı. Yan taraftaki camekan, gözüne kocaman bir ekran gibi geliyor, o ekrandan Arzu'nun gidişini izliyordu. Sevgilisi, elinde telefonla caddeden karşıya geçip gözden kaybolurken ekrandaki görüntüye hipnoz olmuş gibi bakıyordu.

Neden sonra Arzu'nun gözden kaybolduğu yerden bir çift belirdi. Kocaman ekrana doğru yaklaştıkça anımsadı onları. Biraz önce kahvaltı afişine bakan kişilerdi işte. İyi giyimli, kanat şeklinde kolyesi olan uzun saçlı ve simsiyah gözlü kadın ile dağınık saçlı, kollarında cepleri olan uçuk sarı gömlekli adam...

Ellerinde birer simitle, amaçsız ve plansız bir şekilde yürüyorlar; simitlerini ısırp elleriyle ağızlarını kapatarak konuşuyorlar, gülüyorlardı.

H

sosyal ağ

℥

“Faşizmi de destekleyen İtalyan fütüristleri manifestolarında, ‘En büyük hijyen savaştır,’ demişlerdi. Savaşı ve ölümü seven psikopat sanatçılar... Aradan on yıllar geçti. İtalya’dan, Avrupa’dan yine kötü haberler geliyor. Düşmanımız en az faşizm kadar çabuk yayılıyor ve bize artık başka bir manifesto cümlesi gerekiyor: En büyük savaş, hijyendir.”

Heyecanlı ve sesli bir şekilde “hijyendir,” dedi Samet. Seçmeli ders kontenjanından aldığı Sanat Tarihi dersinde öğrendiklerini sosyal medyada kullanarak etkileşimi bol bir gönderi tasarlamaya çalışıyordu. Heyecanını sesli bir şekilde dışa vuruyordu. Sesli düşünmeye, hatta kendisine anlattığı anılara sesli gülmeye alışmıştı. Üniversiteler tatil olduğundan bu yana aile evinde yapayalnızdı. Anne ve babasının meslekleri uzaktan çalışmaya uygun değildi. Sık sık mesaiye kalıyorlar, belirsiz saatlerde evlerinde oluyorlar, evde bulunduklarında da oğullarıyla aralarına mesafe koyuyorlardı. Eve geldiklerinde kendileriyle beraber yüzlerce hikâye getirseler de anlatacak enerjileri yoktu. Çaresizliği hastaların gözlerinden anlayan, hayata tutunma hikayelerini stetoskoplarından dinleyen sağlık çalışanlarıydı onlar.

Bu süreçte yalnızlığa alışan Samet, odasının içindeki hayalî bir dairenin etrafında volta atıyor, düşünceleri de beyninin yörüngesinde dönüyordu.

“Nasıl bir hijyen challenge’ının içine düştük böyle ya?”

Aslında kısa bir süre önce bu İngilizce sözcüğün yerine “düello”, “meydan okuma”, “savaş” gibi sözcükleri kullanmaya karar vermişti ama bu aralar kafası karıştı. Karantina sürecinde sosyal medyada bir veri şelalesiyle karşılaşmıştı: Vaka istatistikleri, “Normalleşme başlıyor,” “Sakin olun, daha başlamıyor,” şeklinde birbiriyle çelişen haberler, kaygı verici mesajlar, eğlence amaçlı meydan okumalar... Darmaduman olmuş beyni sosyal medyanın hızına yetişemiyordu. Rahatlamak için koltuğuna oturdu, çok geçmemişti ki ayağa kalktı. İleti taslağını sildi. Az önce tasarladığı bu afili “hijyen” gönderisinin bir anlamı yoktu. Artık sosyal medyada konuşma çağı kapanmış, performans çağı başlamıştı.

Bir hisimla telefonunun ana ekranına geldiğinde ne yapmak istediğini unuttu. Önce ekranındaki duvar kağıdına, sonra odasındaki duvar kağıdına boş gözlerle baktı. El alışkanlığıyla “Notlar” bölümüne girdi. “Projeler” klasöründe, bir süredir kafasında tasarladığı uygulama projesi notlarını gördü, hayallere daldı.

Projenin başlığına yazdığı gibi, bu mobil uygulamanın ismi “The Challenge” olacaktı. Bu uygulamada insanlar, basit bir etiketleme sistemiyle birbirlerini düellolara davet edebilecek ve bu düelloların hepsi, bir bağış düzeneğiyle sosyal sorumluluk kampanyasına dönüşecekti. Hevesliydi fikri için. “Başındaki ‘The’yı kaldırıp ismini ‘Challenge’ yaparsam daha akılda kalıcı olur,” şeklindeki ayrıntıları bile not etmişti. Bütün hevesi, bir gün anne ve babasına “Ben sadece amaçsızca sosyal medyada dolaşıp durmuyorum, sizin gibi insanlığa yarar sağlayan işler yapıyorum,” diyebilmektir. Fakat çok ilerletememişti projesini. Aslında uygulamayı hayata geçirmek için ne yapması gerektiği hakkında hiçbir fikri yoktu.

Sesli bir şekilde “Hiçbir fikrim yok,” diye söylenirken annesi Zuhal kapısını çaldı. Odaya elektrikli süpürgeyle girdiğinde yüzünde her zamanki gülümsemesi vardı. Samet de ona gülümsedi. “Bugün çalışmıyor. Ailece karantina keyfi yapabiliriz,” diye düşündü.

Odasının balkonuna çıktı. Telefonunu cebine koyup balkondan annesini izledi. Hafta sonu da evini temiz tutmak için çalışan bu cefakâr kadın, koltuğun üstünü, yatağın köşelerini, halıyı temizlerken süpürge uçlarını sürekli değiştiriyordu. Onun seri hareketlerle süpürge ucuna taktığı farklı başlıklar, çevrim içi bir hayatta kalma oyununda sürekli namlu ucu değiştiren karakterleri anımsatıyordu. Hastanede olduğu gibi yine küçük varlıklarla savaşıyordu... Bu düşünceler Samet’i, bir meydan okumaya başlayıp virüsle savaşmak için güdüledi. Heyecanı düşüncesine yansıdı, düşüncesi bir söyleve büründü.

“Hayır biz sana yenilmedik, hatta seni fırsat bilerek potansiyelimizin en ısıltılı yanından unutulmaz bir performans çıkaracağız.”

Telefonu cebinden çıkardı, notları sildi. Zuhal temizliği bitirip odadan çıktığında, kitaplığın alt raflarından bir cep defteri aldı ve öncesinde denediği meydan okumaları listelemeye başladı. Beğenmediklerini çiziyordu:

Yüzüne maske makyajı yapma: Yüzümün maske bölgesini sürme peynirle beyaza boyasam... Böylece karantina dönemi market alışverişi çılgınlığına gönderme yapsam... ~~Yok yok, trend değil, tutmaz.~~

Şınav çekme: 15 tane çekebiliyorum, hiç meydan okuma gibi olmuyor.

Tuvalet kâğıdı sektirme: Pembe tuvalet kâğıdıyla iyi görünmüyor.

Elmek yapma: Valide izin vermiyor.

Amuda kalkıp eşofmanını çıkarma: Ya amuda kalkabiliyorum ya eşofmanımı çıkarabiliyorum. ~~İki-
sini aynı anda yapamıyorum.~~

**Pilates toplarının üzerinde yürürken ters takla
atma:** Çok çalışmam lazım. Ayrıca pilates topu si-
pariş etmek gerek. Kargoculara ayıp olmaz mı?

Kalem defterle olmuyordu. Galiba en iyisi düşündüğü
şeyleri denemektir.

Telefonu eline alıp da dürtüsel olarak Twitter’ı açtı-
ğında, kurumsal Twitter hesabının “Ahhhfdsjkh” metniyle
attığı tweet’i gördü. İnsan beyninin karmaşık nöral bağ-
lantıları tarafından üretilen bu karmaşık metin, beyninde
yeni bir elektriklenme yarattı. Arkadaşlarının “random
gülme” diye tarif ettiği, kendisininse “rastgele kahkaha”
olarak Türkçeleştirdiği, sosyal medyaya özgü bu gülme
efektini canlandırmayı deneyecekti. “Rastgele kahkahayı
gerçek hayatta canlandırıyorum, sen de yapabilir misin
Sezgin,” diyerek ekrana yazdığı sessiz harfleri seslendir-
meye çalıştı. “Ahh... Fıdt... Sijj...” Parçalı tuhaf sesler
çıkarıyordu, az önceki açıklamasını dinlemeyenler onu
şok geçiriyor sanabilirdi. 15 saniyeyi doldurdu, #rastgele-
kahkaha etiketiyle paylaştı. Sezgin, meydan okumasına
karşılık vermedi.

Hiç vakit kaybetmeden “#Dambılcana” isminde bir
meydan okuma başlatmayı düşündü. “Evdeki iki dolu
damacanayı dambıl gibi kaldırmak güzel fikir,” diye dü-
şünüyordu ki iki eliyle damacaneları bir parmak yukarı
kaldırdığında yanıldığını fark etti. Kollarını indirdiği sıra-
da, maskesini ağzına kadar çekmiş olan babası Mert’i
gördü ve yaklaşık bir buçuk metre mesafeden bir süre
bakıştılar. Diğer uzuvları göstermediği için gözleri öne
çıkaran maske, bakışları daha anlamlı kılabilirdi. Sa-

met gülümsemeye çalışırken babası hızlıca dışarı çıktı. Arkasından sessizce “Kolay gelsin baba,” diyebildi. Biraz utanmıştı.

Koltuğuna uzanıp hareketsiz bacaklarının ucundaki ayak parmaklarını kıpırdatırken sosyal medya akışlarında dolaştı uzun süre. Bol görüntülü ve bol gürültülü akış tarafından gönüllü olarak sürüklenirken güzel bir meydan okumaya denk geldi. Bir müzenin başlattığı bu meydan okuma, estetik duruyor ve insanlara, sınırlarını zorlamaları için yardımcı oluyordu. Meşhur resimlerdeki mizansenleri evlerinde canlandırıyordu kullanıcılar: Mona Lisa, İnci Küpeli Kız, Vincent Van Gogh Oto portresi... Hoşuna giden her yaratıcı canlandırmada, beğenisini bir başkasına ifade ediyormuş gibi gözlerini olabildiğince açıyordu Samet.

Bu resim düellosunun yerli uyarlamasını yapabiliirdi. Aklına Kaplumbağa Terbiyecisi geldi. Kırmızı eşofmanını giydi, mutfaktan yeşil desenli çorba kaselerini, yuvarlak saklama kabını, oklavayı ve küçük leğeni alıp odasına getirdi. Çorba kaselerini ters çevirip yere koydu. Saklama kabını başına şapka gibi koyup etrafına iki tişörtünü sarık şeklinde sardı. Leğeni sırtına bağladı. Eline oklavayı alıp balkonun kapısına doğru eğilerek kendini çekti. Gönderinin altına “Virüsü terbiye ederken ben,” yazdı, paylaştı. Uzanıp vaka sayılarına bakarken uyuyakaldı.

Öğle saatlerinde mutlulukla uyandı. Son 24 saati verimli geçmişti. Telefonuna sarıldı, bildirimlere baktı, gördüğü kırmızı kalpler onu tatmin etmedi ve yüzü bir anda düştü. Sadece 45 beğeni almıştı. “Kim nereden bilsin yerli resmimizin değerini,” diye söylenirken, kullanıcıların yüklediği fotoğrafları yaşlılık görüntülerine dönüştüren meydan okumalarda olduğu gibi, kendisini bir anda yaşlanmış hissetti. Başına önceki gün yapmış olduğu sarığı geçirdi, balkona çıktı. Güneşlenmeliydi.

Güneş ışıkları sert bir şekilde suratına vururken ön kameradan yüzüne baktı. Güneş ve ev yapımı sarık onu yakışıklı gösteriyordu. Bir özçekim paylaşmak istedi. Yaşar'ın Nara şarkısının "Bu gece bütün İstanbul'u öpeyim var," sözlerini Instagram Müzik özelliğiyle ekrana yansıtır paylaştı. İçi birilerine temas etme ve bütün İstanbul'a meydan okuma isteğiyle doluydu.

Akşama kadar sokaktan geçen bekçileri, kargocuları, diğer balkondakileri izledi. Telefon kamerasıyla yaklaşılarak başka pencerelerde yaşananları gözlemledi. Telefon karşısındaydı hepsi. Canlı yayında, görüntülü konuşmada, akışta... O da telefonuna döndü. Sosyal medya akışını yenilemeye başladı. Parmakları oynarken göz bebekleri hareketsizdi.

İçini çekti...

İstemsizce "Amaan," diyerek Yaşar'ın şarkısının ezgiyle kısa bir nara attı. Şimdi bilinmeyen bir akışa kapılmıştı. Şarkıyı söylerken sesi de yükseliyordu. Sıkıldı. Duraksadı...

"Bu gece İstanbul'u aşka boğasım var."

Nakaratın kalanı karşı balkondan gelmişti.

Deniz manzaralarının kenar süsü olan, balkonu boy boy, renk renk çiçeklerle dolu karşı binadaki Fransız komşularıydı nakaratı seslendiren. İki kuşaktır bu şehirde yaşayan, 65 yaşını az farkla aştığı için uzun zamandır sokağa çıkamayan, alışverişlerini Samet'in yaptığı Caroline. Bu güzel levanten kadın bir anda gözlerini kapattı, "Les mal-aimés" sözleriyle bir şarkıya başladı. Samet'le göz göze geldiğinde ise şarkının Türkçe uyarlamasına geçti. Elindeki kırmızı tarak mikrofon gibiydi, "Özlerim İstanbul'u her zaman," derken salınıyor, "Neşeli günlerin anılarını," kısmını söylerken gözleri yine kapanıyordu.

Şarkı bitince alkışladı Samet. Ardından dört kollu bir alkış sesi daha yankılandı. Yaşlı Caroline'nin alt katında oturan 20'li yaşlardaki genç kadınlardı onlar.

Bir şarap şişesi ve iki kadehle masayı donatmayı başaran iki genç kardeş, güneş ışığının doğal sahnesi olan balkonlarında Pinhani'nin "İstanbul'da" şarkısına başladı.

"İstanbul'da kimim var? / Kimin için bu toz duman?"

Caroline üst balkondan onlara doğru hafifçe eğilip selam verdi. Kadınlar masalarından kalkarak şaraplarını önce Caroline'ye sonra da hemen yan balkonlarında bu yeni başlayan canlı müzik etkinliğini izleyen ellili yaşlardaki çifte kaldırdı:

"İstanbul'da neyim var? / Ne kaldı ki kalabalıktan?"

Kadınlar şaraplarını yudumladı, hemen sonra bir saygı boşluğu bırakırcasına sustu. Ve sanki sıra onlara gelmiş gibi, sözü yaşlı çift aldı. Adam komik bir şapka takıyordu ve eşine bakarak genç kardeşlerden kalan melankolik atmosferi, neşeli gırtlğından çıkan havayla dağıtmaya çalışıyordu.

Komik şapkalı adamın "Yarın sabah erkenden gel seninle buluşalım / Şöyle el ele verip keyfimizce dolaşalım," sözleriyle süslediği ezgilere, yan dairedeki genç kadınların balkon masasına vurarak tutturduğu ritim eşlik ediyordu. Nakaratta ise, kırmızı taraklı Caroline ve komik şapkalı adamın düeti başladı:

"Neşeli gençleriz biz, şibi dibi dip şibi dibi dibi dip

Yaşamayı severiz, şibi dibi dip şibi dibi dibi dip,"

Hem çok anlamlı hem de anlamsız olan sözlerin yer aldığı şarkıyı yıllar önce, Lüksemburg ile Eurovision birincisi olup Türkiye'de de plak yapan, hatta 70'lerin so-

nunda da, bu sefer Fransa ile Eurovision üçüncüsü olarak ilginç bir kariyere imza atan Anne Marie David seslendirmişti. Samet, Google aramasının ilk sayfasında rastladığı bu bilgiyi ve şarkıyı sosyal medyada paylaşarak ilgi çekebileceğini düşünüyordu. Paylaşım için tam telefonu eline almıştı ki Caroline sesli, hırıltılı ve şehrin çevresinde yüzyıllardır dönen rüzgarları içine çekecek kadar güçlü bir nefes aldı. Nefesi içinde öğüttü, günlerden beri havaya karışmayı bekleyen, sabırsız bir kahkahaya dönüştürdü. Tüm balkonlar katıldı onun kahkahasına. Sosyal medyada karşılığı olmayan bir rastgele kahkahayla birbirlerine bağlanmış, bir sosyal ağ kurmuşlardı.

Zuhal ve Mert de geldi oğulları Samet'in yanına. Sağlık önlüklerini hatırlatırcasına, bembeyaz gülerek.

Gece olduğunda beyaz masa örtüleri ve beyaz içkiler parlatıyordu karanlığı. Sıkılmanın, umutsuzluğun, ölüm korkusunun çaresi şarkılar söylenmeye devam etti. Bir mavi kayıkla denize açılmış hissindeydi Samet. Onun için yaşananlar, bir rüya ya da şimdiki zamanı kaynatan sıcak bir çocukluk anısı bulanıklığında, kesik parçalardı.

Yerin 5-10 metre üzerine kurulmuş alternatif bir meyhanede Caroline ud çalıyor, onun güzel fon müziği eşliğinde dairelerinin balkonları birbirini gören komşular uzaktan söyleşiler yapıyordu. Kısa bir sessizliği fırsat bilen Mert, güzel eşinin gözlerini yakaladı ve bir şiirle araya girdi.

“Sana koşuyorum bir vapurun içinden / Ölmemek, delirmemek için. / Yaşamak; bütün adetlerden uzak / Yaşamak. / Hayır değil, değil sıcak / Dudaklarının hatırası / Değil saçlarının kokusu / Hiçbiri değil / Dünyada büyük fırtınanın koptuğu böyle günlerde / Ben onsuz edemem.”

Sevilmeyi bilen hassas insanların asaletiyle Zuhal, başını Mert'in omzuna yaslarken genç kardeşler, yine Sait

Faik'in heybesinden çıkan bir öykünün şarkı uyarlamasına davet etti tüm balkonları: "Hişt, hişt!"

Bu melodik "hişt" sesini hangi sözlerin devam ettireceği belliydi.

"Ne bu dünya böyle kalacak, ne geçmiş ziyan olacak / Açacak akşamlardan, mor leylaklar..."

Hep bir ağızdan "leylaklaar" diye nara atıyorlar, gücünü ve büyüsunü yaşama isteği dolu nefeslerden alan bir dayanışma içinde ölümcül hastalığa meydan okuyor, onunla savaşıyor, düello yapıyorlardı. Alkış saati geldiğinde ise hepsi bir diğerini, daha önce benzeri yapılmamış ve kolay kolay taklit edilemeyecek bir mutluluk resmini alkışlıyordu.

ℋ

bin yüzlü kahraman

℥

Nehir, küçük evlerinin küçük çalışma odasında, birbirine uyumlu pijamaları ve kırmızı saç bandıyla dizüstü bilgisayarının başındaydı. Yüz üstü uzanıp küçük bir deftere yazı yazmakta olan ve iri vücuduyla bütün kanepeyi kaplayan Cenk'e, bir müjde verircesine seslendi.

“Aşkım bir ilan var. ‘Digital copywriter’ arıyorlarmış.”

Cenk yerinden doğrulmadı, ses tonuna bakılırsa keyfi biraz bozulmuştu.

“Metin yazarını neden Türkçe aramıyorlarmış kuzum, Londra’da mıymış iş?”

Nehir’in o ana kadar muhafaza ettiği sevimliliği kaybordu, “Yine çattık,” der gibi bir mimik örgütlendi yüzünde.

“Sanki bu işleri bilmiyor gibi konuşma Cenk, hep böyle yazıyorlar. Başvursana, deneyimlisin bu konuda.”

“Aşkım ben deneyimli filan değilim. Bir yıl sosyal medyacılık yaptım ve ‘influencer’ dedikleri sosyal medya ünlüsü tiplerin peşinde koşmaktan başka bir şey yapmadım. Yazamayacağım bir yere girmek istemiyorum artık. Öykü yazmak istiyorum, fantastik dünyalar kurmak istiyorum.”

Dudağının altındaki küçük sakalla oynamaya başladı. Büyük hayaller kurduğu zaman böyle yapardı.

“Şu birkaç öyküyü de tamamladım mı, hop, bakmışsın kitabım çıkmış. Ondan sonra, imza günü imza günü dolaşırız seninle. Belki belli mi olur, filme, diziye çekerler öyküleri.”

Nehir içini çekerek “Ah aşkım ah. İyi hoş, güzel hayaller de senin önce düzgün bir işe girmen lazım,” dedi. Elle-riyle kısa süreliğine tırnak işareti yaptı.

“Yani, tırnak içinde düzgün bir işe. Seni maaşlı bir işe sokamazsak nasıl evleneceğiz? Diplomanı alalı üç sene oldu yani. Bir sene sonra ben de mezunum, sonra ne olacak? Haydi babama anlat, ben öykü yazıyorum de. Fantastik dünyalar de.”

Cenk çoktan işine dönmüştü.

“Tamam aşkım tamam. Bilgisayarda öz geçmişim var. Lütfen benim yerime başvurun sen. Ben de öyküme döne-yim olur mu?”

“İşte bu. Dön tabii yazar aşkım, Don Kişot'um benim.”

Hâkî ve kahverengi ağırlıklı eskimiş kıyafetleriyle, birör-nek giyinmiş gibi duran bir grup insan, ellerinde içki dolu ahşap kupalarla ayağa kalkmış, bir konuşmaya hazırlanan adama bakıyordu. Şövalye kıyafetleri kuşanmış, iri vücut-lu, küçük sakallı adam masanın üzerindeydi. Etrafındaki-lere seslendi.

“Şimdi kulak kesilin bana. Biliyorsunuz ki Kral, zalim bir hükümlerlik sürmektedir. Herkes aklıktan kırılırken kendisi sefa içindedir. Daha önce bu duruma karşı gelerek onun için savaşmayı bıraktım. Şimdi ise Kral'a karşı sa-vaşacağım ve kızını kaçıracağım. Hepinizin sevdiği, iyili-ğin yanındaki Prenses'i saraydan kurtaracağım.”

Kalabalıktakiler içkilerini kaldırarak coşkuyla bağırdı. Şövalye kararlılıkla devam etti.

“Babasının baskısı altında olan Prenses halkın tarafına geçecek. Kızı kaçırılan Kral otoritesini kaybedecek. Benim gibi düşünen insanlarla bu ülkenin kaderi değişecek. Dışarıda adamlarım bekliyor. Cesareti ve vicdanı olanlar gelsin, bize katılsın.”

Şövalyeyi çevreleyenler bağıyor, masalara vuruyor, alkış sesleri çıkarıyordu. Şövalye, masanın üzerinden aşağı indi, çevresindekilere karar süresi tanıyan ağır adımlarla dışarı çıktı. Handakilerin hepsi coşkulu bir uğultuyla Şövalye’nin arkasından gitti.

Nehir, mutfağa girdiğinde Cenk’i masada çalışırken buldu. Önünde bilgisayar, yanında bir kahve ve bisküvisi vardı. Yaklaşarak sevgilisine sarıldı.

“Benim yazarım yine ne karalıyor? Neyse, dur bak ne diyeceğim. Geçen hafta başvurduğumuz iş vardı ya hani. Şimdi baktım, cevap gelmiş. Görüşmeye çağırıyorlar.”

Cenk’in öyküsünü anlatma hevesi yarıda kalmıştı, başını ekrana sabitledi.

“Hadi ya. Ne zamanmış?”

“İki gün sonra. Biraz hazırlansana.”

“Tabii tabii. Son 5 senenin iş görüşmesi sorularına bakayım, sınavda en çok çıkan ‘influencer’ları araştırayım o zaman.”

Nehir’in bozulduğunu görüp fazla uzatmadı, sesine biraz yumuşaklık katmaya çalıştı.

“Kuzum ya, iş görüşmesine nasıl hazırlanılır? Öz güvenimi yanıma alsam yeter işte. Sen şu öyküme bakıp yorumlar mısın peki?”

Bilgisayarı sevgilisine yaklaştırdı. Nehir, ekrana bakmaya direndi bir süre.

“Hayal gücünü biraz da somut şeylere harcasan ne güzel olurmuş. Hiç dinleme beni...”

Cenk duymazdan geliyor, ekrana bakıyordu. Nehir de ilgisiz gözlerle ekrana döndü.

“Neyse, bakalım yine hangi oyunu bozuyor senin Orta Çağ adamları?”

Şövalye, sapında savaşa dair işlemler bulunan uzun ve eğri namlulu kılıcını toprağa dikmişti. Ağaçlara yaslanarak uyuyan onlarca adamına bağırdı.

“Haydi kalkın artık. Bugün tarihi değiştireceğiz. İki gün aralıksız at sürdük, yorulduk ama bugün saraya ulaşmalıyız. Binin atlarınıza, alalım Prensesi.”

Şövalyenin adamları kalkıp atlarını hazırladı. Şövalye, beyaz bir Arap aygırı olan atına atladı ve kılıcını yukarı doğru kaldırdı.

“Bu ülkenin onun için fazla büyük olduğunu Kral’a göstereceğiz.”

Şövalye hızla atını sürdü. Onun kadar iyi kuşanmamış, atları da onunki kadar güzel olmayan adamları Şövalye’yi takip etti. Gri bir toz kütesinin içinde gözden kayboldular.

Nehir ve Cenk yan yana oturuyor, Cenk elini çenesine dayayarak otobüs camından dışarı bakıyordu. Nehir Cenk'i hafifçe omuzlarından sarstı.

“Hadi biraz iş görüşmesine odaklan aşkım. Tamam, şartları kötüyse kabul etme. Ama şartları da zorla bence.”

“Bebeğim, seni kırmamak için gidiyorum oraya. Gidip de garip ajans yöneticileri karşısında ezilip büzülemem, biliyorsun. Kendi şartlarım olacak. Öykülerime zaman yaratmak için esnek çalışma temposu isteyeceğim.”

Hızır bir şekilde güldü.

“Ters taraftan esnek ama, ben esnetiyorum yani anladın mı?”

Nehir'in tepkisiz sessizliği Cenk'in gülüşünü asılı bıraktı. İkisi de telefonlarıyla ilgilenmeye başladı.

Şövalye ve atlılar sarayın yüksek duvarlarını aynı görkemlilikle tamamlayan büyük demir kapıların biraz uzağında atlarını durdurdu. Şövalye atından inerek adamlarına döndü, ileride, kapının önünde duran muhafızlara baktı ve en öndeki adamlarına fısıldadı.

“Beni buralarda bekleyin. Dikkat çekmeyin. Kılıçlarınız hazır olsun.”

Neden sonra aklına bir şey gelmiş gibi duraksadı. Adamlarını göz ucuyla taradı ve gözlerini birine sabitledi. Pala bıyıklı, uzun boylu, kır saçlı, zayıf ve şaşkın duruşlu adamı boydan boya süzdü. Eliyle “gel” işareti yaptı, adam da heyecanlanarak yanına geldi.

“Ben olmadığımda burada sözü dinlenen sen olacaksın. Rütbeni yükselttim yani anladın mı?”

Şövalye ona göz kırparken pala bıyıklı adam saygıyla eğildi. Tepkisiz bir şekilde yüzünü kaleye doğru çeviren Şövalye, biraz ilerleyerek kapıda bekleyen muhafızlara açıklama yaptı.

“Kral’ın Prenses için düzenlediği yarışma için geldim. Eğer kazanırsam adamlarım, majesteleri için özenle hazırlamış olduğum hediyeleri getirecekler.”

Muhafızlar kısa bir süre için birbirlerine bakıp kapıları açtı.

Nehir ve Cenk, yere büyük bir kırmızı daire çizilmiş olan, ajansın misafirler için ayrılmış bölümünde oturmaktaydı. Cenk, Nehir’e heyecan ve hevesle bir şeyler anlatıyordu.

“Bizim Harun’un pozisyonunu yükseltmişler geçen, ‘senior’ yapmışlar. Nasıl seviniyor... Sanki herifi kumandan yapmışlar. Altı üstü masasını değiştirip daha ferah bir yere almışlar, bunu tahta oturtmuşlar gibi mutlu olmuş. Tam bir yarım akıllı.”

Kibirlice gülüyordu. Nehir endişeliydi.

Oturdukları yeri yukarıdan gören, ajansın asma katında sekreter belirdi.

“Cenk Bey buyurun, Filiz Hanım sizi bekliyor.”

Nehir Cenk’in yanağına öpücük kondurdu. Cenk de Nehir’in ellerini avuçlarına aldı, parmaklarını öptü ve kalktı. Hızlı adımlarla yukarı çıktı.

Taht odasının büyük kapıları kapandı. İçerisi bir hayli kalabalıktı. Tahta giden koridorun sağ ve sol tarafında uzun ziyafet masaları kurulmuştu. Kral'ın önünde farklı tiplerdeki insanlardan oluşan uzun bir sıra vardı. Sıranın en önünde, diğerleriyle üç adımlık bir mesafe bulunan adam, taklit yaparak Kral'ı güldürmeye çalışıyordu. Şövalye sıradakilere göz gezdirdi. Ağzına soktuğu ateşi üflerken kalp şekli yapan bir kişi, kaslarını sıkarak kendisini sergileyen bir dev, elinde gaydayla müzik yapmayı bekleyen biri, yüzü beyaza boyanmış bir tiyatrocu gördü. Kral'a baktı. Başını biraz çevirince kırmızı elbisesi ve tacıyla Prenses'i gördü. Kral'ın solunda duran Prenses de Şövalye'ye göz ucuyla baktı. Bu arada Kral sıradakilere emir veriyordu.

“Son kez anlatıyorum. Kızımın uzun zamandır yüzü gülmüyor. Bu yüzden ziyafet verip yetenekli olduğunu düşünen siz aciz soytarılar için yarışma düzenledim. Kızımı eğlendirmeyi başaranı ödüllendireceğim. En iyi yeteneklerinizi sergileyin. Beceriksizliğiyle karşıma çıkmaya cüret edenler kendini zindanda bulur.”

Bu sırada sıranın en önündeki, kanatlarını çırpıp gibi kollarını sallıyor ve martı gibi ötmeye çalışıyordu.

“Şu taklit yapana da alın karşımdan.”

Muhafızlar adamı kollarından tutarak götürdü. Şövalye hızla sıranın önüne geçerek Kral'ın karşısına dikildi. Kral Şövalye'yi ayaklarından başlayarak süzerken taht odası, saray ve bütün ülke sessizliğe bürünmüştü. Rengarenk meyve tabaklarıyla dolu ziyafet masasındakiler, sarayın hizmetçileri, dışarıdaki tüm atlar, toz bulutları, göz kapakları ve burun delikleri donup kalmıştı.

Görüşme odasındaki uzun masada, 40’lı yaşlarında zayıf bir adam ve kısa boylu, orta yaşlı, siyahlar giyinmiş şık bir kadın oturmaktaydı. Cenk odaya girince siyahlı kadın hafifçe gülümsedi. Adam ise gözlerini Cenk’e dikmekle yetindi. Cenk tokalaşmadan hepsine bir baş selamı verdi, oturdu.

“Hoş geldin Cenk. Ben ajansımızın insan kaynakları sorumlusu Filiz.”

Önündeki kâğıdı eline alarak kısa bir süre baktı.

“Aslında çok deneyimin yok ama yazarlık konusundaki hevesin dikkatimizi çekti. Ödülün de var...”

Bunları söylerken Cenk’i süzmeye devam ediyordu, sanki ondan bir tepki bekler gibiydi.

“Şimdi tabii bizim bu pozisyona başvuran birçok kişi var. Peki neden seni işe alalım? Bize kendinden bahseder misin?”

Cenk boğazını temizledi. Odaya kısaca göz gezdirip söze başladı.

“Yazıyorum ben. Sık sık da düşünüyorum. Aslında geçmişim kağıda dökülen ve dökülmeyen zamansız düşüncelerimden ibaret ama düşüncelerimi, siz daha somut ve belirgin şeyleri seversiniz diye öz geçmişe yazmadım. Ama, diyelim ki işe alındım, sık sık düşüneneğimden kuşkunuz olmasın.”

Önce boşluğa, sonra Filiz’in gözlerinin içine baktı. Karşısındaki ikili donup kalmıştı.

“Diyerek ben de sorularıma geçeyim o zaman. Sizin gurur duyduğunuz en büyük başarınız nedir? 5 yıl sonra kendinizi nerede görüyorsunuz?”

Kral, karşısındaki Şövalye'ye bağırıyordu.

“Bunu ne hadle düşünürsün? Huzuruma gelip kızımı benden kurtaracağını ne cüretle söylersin? Hele ki seni daha önce bu saraydan kovmuşken...”

Muhafızlar mızraklarını Şövalye'ye doğrultmuş bir hâlde ona yaklaşıyor, Şövalye kendisine kalan küçük bir alanda konuşmasına devam ediyordu.

“Tekrar ediyorum. Prenses sizin gibi halkına zulmeden, çevresindekileri önemsemeyen bir babanın yanında olduğu için mutsuz. Onu ait olduğu yere, halkının yanına götürmeliyim.”

Kral kaşlarını öyle bir çatıyordu ki yüzündeki, bedenindeki tüm kasları gözlerinin üstünde kilitlemiş gibiydi. Alnı kırışıklıklarla doluydu, yüz tarlasını öfkeyle sürmüştü. Derin bir nefes aldı. Bütün sarayı çınlatacak korkutucu sesiyle söze başlıyordu ki Kral'ın sağında duran, zırhlı kıyafetler içindeki Kumandan söze atıldı.

“Majesteleri izin verirseniz ben haddini bildirmek istiyorum bu adama. Madem şövalyeyim diyor, yeteneklerini görelim.”

Kral, çatık kaşları ile sağladığı vücut dengesini bozmadan onay verdi. Muhafızlar Şövalye'nin etrafından uzaklaştı. Kumandan, kılıcını ve kalkanını çıkararak Şövalye'nin karşısına geçti. Şövalye de seri bir hareketle kılıcını çıkardı ve iki eliyle dik bir şekilde tutarak bekledi.

Kumandan'ın bağırarak üstüne gelmesiyle kılıçlar onlarca kez çarpıştı, kalkanlar ve zırhlar da defalarca çınladı.

Şövalye art arda Kumandan'ın kılıç ve kalkanını düşürdü. Kumandan'ın arkasına geçerek kılıcını boğazına dayadı.

“Üzerime askerlerinizi salacak olursanız size büyük savaş zaferleri kazandıran Kumandanınızı öldürürüm.”

Yüzünde yarımayı andıran yarım bir gülümsemenin belirttiği Prenses'e döndü.

“Prenses'im, benimle bu yolculuğa çıkmayı kabul ediyor musunuz? Rızanız olmadan sizi buradan götürmem.”

Prenses, babasının şaşkın bakışları -ve kalkık kaşları arasında bütün asaletiyle yürüyerek Şövalye'nin yanına geldi. Kılıcını Kumandan'ın boğazından ayırmayan Şövalye, gittikçe acizleşen bu adamı kollarıyla sürükledi. Prenses, Şövalye'nin yanında, bu görkemli mekânın çıkış kapısına yaklaşırken taht odasındaki uğultular artıyordu.

Görüşme odasının kapısı açıldı. Cenk kapıyı kapatmadan görüşme odasındakilere doğru konuşuyordu.

“Neden siz beyaz yakalıları, mesela ‘yapacağız’ demek yerine ‘yapıyor olacağız’ diye konuşuyorsunuz, hiç düşündünüz mü? Ben söyleyeyim. Sizin bu dünyada somut bir karşılığınız yok, hep oluş halindesiniz. Herkesin bir şeyler yaparak hayatta kaldığı doğada siz ‘yapıyor olarak’ varoluşu kandırma niyetindesiniz. Ama ancak kendinizi kandırıyorsunuz.”

Yüksek sesli bir şekilde güldü, arkasını kapıya dönerken de üst perdeden konuşmaya devam etti.

“Belki sizin için freelance çalışmamı teklif ederdiniz ama yok ya, almayayım ben. Hem zaten biliyorsunuz ‘freelance’ın anlamı ‘paralı asker’ demek, Orta Çağ’dan geliyor bu sözcük. Benden ‘paralı asker’ olmaz, olsa olsa bir amaç uğruna savaşıp bir şövalye... Neyse başınızı ağrıtmayayım. Sakın arayışımı soğutayım demeyin ha, WhatsApp’tan filan yazın.”

Cenk, etrafındakilerin şaşkın bakışları eşliğinde asma katın merdivenlerinden inerken Nehir, Cenk’e doğru yaklaştı.

“Görüşme iyi geçti herhalde aşkım? Yukarıdan gülme sesin geldi...”

Cenk yine sesli bir şekilde gülmeye başladı.

“Ben diyeyim hayran hayran, sen de ayal ayal bakmaktan çok konuşamadılar. Etkilenmiş olmalılar.”

Nehir duruma anlam vermeye çalışıyordu.

“Aldılar mı yani aşkım? Anlamadım. Ne sordular? Ne dedin? Ne oldu?”

Cenk, işaret parmağının ucunu Nehir’in dudaklarına dokundurdu.

“Boş ver şimdi, gel bira içmeye gidelim. Aşkım en kral biradan ısmarlayayım.”

Nehir’in koluna girerek onu ajanstan çıkarırken bir zafer kazanmış gibi gururlu bir sırıtış vardı yüzünde.

Şövalye ve Prenses sarayın çıkışına doğru el ele koşuyordu. Nefes nefese peşlerine düşmüş olan Kumandan etrafındaki muhafızlara bağırdı.

“Yakalayın. Tüm askerlere haber salın. Başkentten çıkmalarına izin vermeyin.”

Şövalye iki elinin ikiye parmağıyla ısıklık çaldı. Pala Bıyık tüm adamlarıyla sarayın içine girdi. Onlar muhafızlarla dövüşürken çok kısa sürede birbirleriyle yakınlaşmış olan asil ikili, sarayın dış kapılarından çıktı. Şövalye Prens’i atına bindirdi.

“Bizi çok güzel bir gelecek bekliyor Prens. Güven bana.”

Arkasından ona sarılan Prens’le birlikte, ormanın içindeki patika yolda atını sürüyordu. Pala Bıyık ve adamları, atlarıyla onları takip ederken yaylarından fırlayan okların yarattığı rüzgâr sesleri, adrenalinin beslediği soluk seslerine ve at nefeslerine karışıyordu.

Kral’ın askerleri uzak bir mesafeden onlara yetişmeye çalışırken yolun biraz uzağında kalkanlarını önlerine dikmiş başka askerler, Şövalye ve adamlarının karşısına çıktı. Şövalye kılıcını çıkardı ve havaya kaldırıp sağa sola sallamaya başladı. Galiba artık, henüz kimseye göstermediği özel gücünü kullanma zamanı gelmişti. Konsantrasyonunu toplamak için var gücüyle içini çekti. Askerlere yaklaşırken asıl hikâyenin daha yeni başladığını düşünüyordu.

Cenk ve Nehir, dönüş yolculuğunda, kalabalık bir otobüsteydi. Cenk, yukarı doğru dalgın gözlerle bakarken tek elle tuttuğu tutamacı bilinçsiz hareketlerle sağa sola sertçe sallamaktaydı. Nehir omzuna dokundu.

“Bankacılık sınavlarını mı denesen aşkım ya?”

Cenk, göz ucuyla sevgilisine bakarken içini çekiyordu.

ℋ

yırtıcı kuşlar

℥

“Batman hayırsever adam. Adam, parasını bi nevi hayır işinde kullanıyor. Bak bizim zenginimiz yalıda kadınlarla keyif çatıyor, elin zengini gece çıkıp Gotham’ın itiyle kopuğuyla vuruşuyor. Mütevazı yani... Diyelim ki gecenin bir saati Şahin’le gezen herifin teki Gotham’da bas bas rap müzik dinliyor. Gider yanına ‘Kardeş şunun sesini bi kıs,’ der, bir şekilde kısıtırır, şehrin düzenini sağlar. Ama Superman’e işin düşün, iki dakika eşya taşımaya çağır mesela, ‘Kızla buluşacağım hacı, ter kokmamam lazım,’ der, uça uça kaçır it herif...”

İlk biralarından birer yudum aldıktan hemen sonra, bira masası törelerine uygun olarak politik meselelere kafa yormuşlardı. Köy Enstitülerini övmüşler, yer yer Süleyman Demirel’in birkaç komik sözünü örnek vererek yüksek sesle gülmüşler, “Bu ülkeden cacık olmaz,” şeklinde bir sonuç bölümüyle de politik muhabbeti kapatmışlardı. Farklı bölümlerde yüksek lisansını yapıp da tez döneminde olan üç arkadaşlardı; Alper, Özgür, Murat. Alper’in “Ulan yine içki masasında dünyayı kurtardık,” demesiyle, konu bir şekilde dünyayı kurtaran kahramanlara da gelmişti. Alper iflah olmaz bir Superman taraftarı, Özgür ve Murat ise Batman yanlısıydı.

“O değil de, bu KYK, GSS borçlarını nasıl ödeyeceğiz ya?” diyerek Murat’ın Batman güzellemesini sonlandırdı, daha yaşamsal meselelere girdi Özgür. Söze girerken önündeki bira bardağına doğru dikmişti gözlerini. 50 lira değerindeki ellilik biradan sözlerini desteklemesini ister

gibiydi. Bardağın yarısı boştu... “Bu aydan sonra öğrenim kredisini de keseceklermiş, beş parasız kalacağım. KYK’nın sürprizleri işte! Normal öğrenim süresi dolanların kredisini hazirandan sonra keseceğiz artık diyorlar. Ya sen bir kurumsun, kurum dediğin böyle küçük sürprizler yapar mı? İlişkimizi mi renklendirmeye çalışıyorsun sen? Düşündükçe deliriyorum.”

Aynı zamanda üniversitenin televizyonunda sunucu olarak çalışan Özgür, söylediklerini yine çok düzgün bir diksiyonla dillendirmişti. Haber görüntülerinden sonra muhalif yorumlar yapan bir haber sunucusu gibiydi. Masanın geri kalanı, Fatih Portakal bir şeye kızdığında kafasını sallayarak onu onaylayan TV başında bir baba gibi hissetmişti kendisini. Murat, elindeki Camel paketini, uzaktan kumandayla kanal değiştiriyormuş gibi Alper’e doğru uzattı. Alper içinden bir sigara çekip konuşmaya başladı. Evet, diğer kanalda muhalif gazeteci Alper vardı:

“Hacı, GSS borcum olmasın diye dört senedir sağlık primi ödüyorum, yüzlerce lira ödedim, sadece iki kere hasta oldum. Parasını peşin ödüyorum diye, hastaneye gittiğimde her doktora görünmek istiyorum, paramın hakkını versinler istiyorum. İstiyorum ki Dermatoloji uzmanı şakaklarıma masaj yapsın, Kulak Burun Boğaz’daki kadın kulağıma sağlıklı şeyler fısıldasın. Psikiyatr bölümünde Suicide Squad filmindeki Harley Quinn olsun.”

Harley Quinnnn ismi dillendirildiğinde, Özgür ve Murat aynı anda hafifçe hareketlenmiş, kısa bir süre için yüzlerine bir gülümseme yayılmıştı. Alper, sigarasından güçlü bir firt alıp güçlü muhalefetine devam etti:

“O da psikiyatrdı di mi lan? Joker bunu da delirtmişti, sonra sevgili oluyorlardı? Tamam işte, ben de Joker’mişim meğerse. Filmdeki gibi, hayattan beklentisi olmayan 2–3 kişiyi daha toplarız, çeteyi tamamlarız. GSS borçları iptal olana kadar SGK’dakileri rehin alırız. Sizin

Batman de kurtarmaya gelir. ‘Kaç lira borcunuz var, ödeyeyim,’ demez. Gelir hepimizi sopalar, sonra kahraman olur.”

Bar çalışanı masaya geldiğine Alper üçüncü birasını söyledi. Murat hâlâ 100’lük birasını içmekteydi, küçük bir yudum daha aldı. Hızlı içmesi demek, fazladan bir bira parası demekti, acele etmeye gerek yoktu. Bardağın yarısı doluydu... Bar çalışanı “Zabıta denetime gelebilir. Kül tablalarını bir süre kaldırmak zorundayız,” dediğinde Murat henüz başladığı sigarayı söndürdü, söndürürken kırıldı sigara. Özgür, sönen ve kırılan sigaraya, sönen ve kırılan umutlarıymış gibi bakıyordu.

Bu arada barın ışıkları söndü. Muhabbete daldıkları için fark etmedikleri, barın çeşitli yerlerine yerleştirilen mumlar loş bir aydınlatma sağladı. Müziğin sesi de kısılmıştı. Murat, karşısında oturan Alper ve Özgür’ün gözlemini diktığı köşeye bakmak için sandalyesini yan çevirdi. Dirseğini dizlerine, elini çenesine dayayarak Düşünen Adam heykeli pozuyla, bütün dikkatlerin yöneldiği olayı izlemeye koyuldu.

20’li yaşlarında bir adam, elinde bir yüzükle diz çökmüştü; önünde güzel sayılabilecek bir kadın vardı. Çok da akıcı olmayan bir şekilde, kadını ve kadınla geçirdikleri güzel zamanları övüyordu. Konuşma daha etkileyici olabilirdi. Yeterince prova yapmamış mıydı yoksa sahneye çıkınca mı heyecanlanmıştı? Kadın içten bir şekilde seviyor gibiydi; o hazırlıklıydı belli ki, içten sevinme provaları iyi geçmişti. Adam acaba nerede iş bulmuştu? KPSS’den en fazla 70 alabilecek bir tip vardı bunda, kesin torpille girmişti... Evlenme teklifini neden barda yapmıştı peki? Adam nasıl bir teklif yapacağını düşünürken barda çalışan arkadaşı “Sen bizim mekana gel, bi şeyler ayarlarız,” mı demişti? “Ayarlarız,” diyen bir arkadaş, ilişkilerinde önemli bir yere mi sahip olmuştu?

Bu arada, yüksek sesli bir “Evet” karşılığının ardından uzun süreli bir sarılma geldi... Bu sarılma ne kadar uzun olmalıydı? İkisnin aynı anda sarılmayı bırakması uyumlu bir çift olduklarını gösterir miydi? Peki kadının alkol oranı biraz daha yüksek olsa, bu anın büyüğü bozulur muydu? Sarılırken kulağına “Bebişim çok çişim var, biraz kısa kes de tuvalete gideyim lütfen,” diye fısıldasaydı mesela?

Bunları düşünmüştü Murat, olaysız bir şekilde sonlanan ritüeli izlerken... Sonra, sandalyesini eski haline getirip masaya döndü ve çok da düşünmeden “Kadın Harley Quinn’e benzemiyor mu ya?” dedi.

Saçlarının rengi uçlarına doğru pembeye dönüşen, siyah şort ve beyaz tişörtlü kadın o sırada, bu anın tüm fotoğrafını çekmeye çalışıp görevlerini yerine getiren arkadaşlarına doğru yürüyor ve hepsine tek tek sarılmaya hazırlanıyordu.

“Yok lan,” dedi Alper, “ne alakası var?” Benzemiyordu. Benzese bilirdi...

H

kıllar ve çimen

ℋ

Kabus dolu bir geceydi. Öfkeli bir bıyık gördüm ve sonra o... Dur dur, baştan alsam iyi olacak.

Önce başkan tıraş oldu. Bilinçdışında tıraş olan bir başkan neden var, bilmiyorum. Sonra onun kıllarını lava-bonun yüzeyinde dağılırken, suyla beraber küçük bir girdap şeklinde dönerken ve kanalizasyona karışırken gördüm. Uzun bir yolculuktuk bu. İnce ve dağınık kıllar bu yolculuğun sonunda bir araya geldi. Kendilerine benzeyen başka kıllarla birleştiler, kimse nasıl olduğunu anlamadan çığ gibi büyüdüler. Bu dev parçadan koparak küçük kıl toplarına ayrıldılar.

Anlatması zor. Ayrıntılarını yine hatırlamıyorum, testosteron hormonlarının belli bir seviyeye ulaşmasıyla birer canlı formuna dönüştü hepsi. Simsiyah, diken gibi, hareketli kıllar... Baş Kıl'la aynı DNA'dan olmasa da aynı karakterden kıllar... Homo sapiensin ilk dönemlerinden bile daha ilkel bir görüntüye sahip olmuşlardı. Birkaç sözcükten oluşan dilleriyle anlaştıklarını, doğada hızla avlandıklarını, asfalt kullanıp barınaklar yaptıklarını hayal meyal hatırlıyorum.

Nitekim bu kıllar kabileler, klanlar kurdu; cemaatleştirdi, teşkilatlandı. Evrimlerinin sonraki aşamasında bir araya gelme şekillerini değiştirerek birbirini kopyalayan bıyık ve sakal tarzları oluşturdular. Rüzgarla beraber uçuşup kondukları yerde çoğalmak suretiyle yeraltından yeryüzüne, her yere yayıldılar. Western türündeki filmlerde, ıssız

kasaba dekorlarında gördüğümüz uçuşan çalılar gibilerdi. Ama bir bilinçleri ve daha çok da bir bıyıkları vardı.

Bilinçleri, Baş Kıl'ın kılçekim etkisiyle dönerek ona itaat etmekle sınırlıydı. Baş Kıl'ın bir kılı eksildiğinde diğerleri ona kendi kıllarından anında takviye yapıyordu. Bu nedenle en çok kılı eksilen ve diğerlerinin kendi içinde “kel” diye bahsettiği Seyrek Kıl, her fırsat bulduğunda Baş Kıl'ın varisinin kendisi olduğunu iddia ediyordu. Tehlike anında dikenlerini fırlattıkları iddia edilen oklu kirpiler gibiydi ve kıllarını bir diken gibi fırlatabilmeyi nadiren de olsa başarıyordu.

Kılları ise, takviye ve kıl fırlatmadan dolayı giderek azalıyor, bu nedenle ona özel yeni kılların yetişmesi gerekiyordu. Bir gün, yeşilin ve yaşamın hakim olduğu bir ortamdaki çimlerin yerine uzun ve inatçı kılların ekileceğini duyurdu. Kanalizasyon kıllarının hegemonya kurması belki mümkündü ama toprağa ekilen bir kılın yetişmesi... Bir kabusta bile mantıksız geliyordu bana.

Çimler direndi. Sıklaşıp büyüyerek, çalılaşıarak, ağaçlaşıp, ormanlaşıp direndiler. Çim Baharı diye anılan bu direniş sonucunda kıllar, rüzgarla beraber boğaza doğru dağıldı, sağanak yağmura karışıp mazgallara indi. Nihayet tekrar kanalizasyona karıştıklarını gördüm.

Uyanmışım...

ℋ

hislenerek
ıstıyız

günaydın

ℋ

Ben gülünce iyi
Sen durunca güzel,
Güldük durduk tüm gece

Sen gidince özlem
Ben gelince muhabbet,
Gittik geldik günlerce

Ben susunca anlamlı
Sen kalınca şahane,
Sustuk kaldık gece

Bitince...

ℋ

birden gelir aklıma

ℋ

Gök sanatçıları bulutlar
Parçalı güzellikler çizer yukarıda
ve sonsuz anlamlar bulur aşağıdaki çocuklar
ve "bulmak"tan gelir bulut

"Yaş"tan gelir yaşamak
Bir gözyaşı içinde 2 hüznün 1 mutluluk atomu var
Çok kimya bilmeyen anlar

"Gül"den gelir gülmek
ve çimler
Çirkin çamurlar örter

"Uçsuz bucaksız"dan gelir uçmak
ve kuşlar
Bilim insanlarının bilmediği şekillerde uçar
"Ben de uçsam ben de dolaşırım çılğınca" der
Aşağıdaki çocuklar

"Doğmak"tan gelir doğa
ve güneş
En çok batarken güzel
"Kıymak"tan gelir kıyamet
ve çimler
Basılma pahasına çıkar

"Hay"dan gelir hayat
Haydan gelir huya gider

Bir de "düş"ten gelir düşünmek
Biri düş kurarken yorulur
Biri aklının içine düşer

ve "yapmak"tan gelir yaprak
ve "yapmak"tan gelir yapay
Doğa güzelliğin hammaddesidir
İnsan sahte mutluluk yapar

Hayatsa güzeldir
Filozof olmayan anlar

“Melankoli”den mi gelir şiir diye
Sorar aşağıdaki çocuklar
ve “yaz”dan gelir yazmak
ve “güz”den gelir güzel...

ℋ

ben geldim

ℋ

Mola yerinde bir tavus kuşu, ne mutlu
Akşamüstü güneşi mi, sana geleceğim yerden?
Şoförün şekerini çalmak niye bu kadar anlamlı?
Sana yaklaştıkça güzelleşiyor her şey

Kırmızı plastik güneş gözlüklü doğal nenem
Kafamın içinde susmayan nostaljik bir Nilüfer
Geçmişten geleceğe giden mütevazı otobüs
Sana yaklaştıkça güzelleşiyor her şey

Güneşi yakalamaya çalışan Batı otobüsü
Ok yönleri: Tükenmeyen sevgi
Cılız köpek ayın doğuşunu izliyor
Sana yaklaştıkça güzelleşiyor her şey

‘Yalnız özlemi vardır özlemi olanın’
Sen ve ben, bir de şehrimiz
Bilinçaltım bir şiire dönüşüyor
Sana yaklaştıkça güzelleşiyor her şey

Gözlenmek istemiyor kibirli insanlar
Seni sevebilir miyim sevgilim?
Asfalta tepki olarak kurulmuş bir şehir
Sen uzaklaştıkça sana yaklaşıyor her şey

Ben acemiyim, sen beni tercüme et
İçim anladığım bir gürültü söylüyor
Hoşbulduk sevgilim, hoşçakal devrim
Sana yaklaşabilir miyim?

Kapanan ışıklara gözlerini aç, güzel bir silah çek bana
Öp beni, öp de bir anlamım olsun...
Anıya giden bir yolculuk
Uzaklaşan sayın peri
Yaralar hep çocuk
Yazılar ukala

Bi şey diycem
Yaklaş bana...

ℋ

mumbeyaz

℥

‘Ş’ si mi şimdi bu aşkın?
‘Şşş’ sessizliği
Dilimin mürekkebi, gözlerinin gecesi
Bak ama mumlar aşkımızı uzatıyor
Geceler ömrümüzü

Dudaklarımızda uyutalım çocuklarımızı
Bak ülke yıkılıyor mum erir gibi
Sen göğüslerine sakla çocukluğumu
Ben birazdan gelirim
Özgürlük sevişelim, olur mu?
Mutluluklar yapalım

Bak küslüğümüze, yeni bir mum yakıyor
Bak yelelerinden başladı atı çizmeye
Hassas bedenlerimiz
Hattat ruhumuz
Ağarıyor

Sevgimizin ‘ve’ si mi günlerimizi bağlayan?
ve çocuklar düşüyor bahara
ve şiirler oynuyor kelimelerimiz
ve defter kokluyoruz hala
Bak, arkadaş ediniyoruz
Çeyiz düzüyoruz sevdamıza

Ben daha yalnızım eşsizliğinden
Baksana, daha küçüğüm gözlerinden
‘öp, doğur ama sonra büyüt beni’

-Hadi sıcak bir şeyler soluyalım
-Hadi saçlarına çek beni

Mumlar sönüyor, mumlar direniyor
Bir kuralı yok yaşamının
Bak, sessizliğimize bak
Çatışmanın sırası mı şimdi?
-Hadi, toprağı dinleyelim
-Hadi bir elma koklayalım

Sessizliğin ‘ş’leri...
Doymaz...
Uyumaz...

Tedirginliğin ‘te’si?
Te uzaklardan elma toplayan
Mağaralarda aşk yaşayan?

Bak yeni birileri var suskunluğumuzda
Geçmişimizde, pazartesi kahvaltılarında

...
Seviyor bizi
Nöbetleşe mumlar
Seviyorum bizi
Ağarıyor gözlerim

İlk harfini bekleyen, hevesle
Beyaz bir sayfaya dönüşüyoruz...

H

izlenerek
japuzav

‘halk günü’nde kış uykusu izlenimleri

℥

Eskişehir’in Emek’i, yerel tarihinin önemli sinemalarından biri Kılıçoğlu Sineması’nın yıkılmayı bekleyen (ve muhtemelen yerini bir AVM’ye bırakacak) harabelerinin yanında, aynı zamanda kafe olarak hizmet veren bir kitabevinin Porsuk Çayı manzaralı masalarında oturuyoruz.

Masada ben ve sevdiceğim Özlemimden başka Sinema-TV yüksek lisans programında “özel öğrencilik” yapan ortak bir arkadaşımız var. Özlemimle birazdan NBC (yıllar önce Nuri Bilge Ceylan ismiyle benimsediğimiz yönetmenin Twitter ortamında markalaşmış hali) filmine gidecek olmamızdan hareketle biraz yönetmen geyiği yapıyoruz. Ortamlarda “statü yapmak” için izlediği yönetmenleri “kıskanırcasına seven” tiplerle alay ediyoruz: “Yaa NBC de ayağa düştü ha...”

Halk gününde NBC keyfi

Kış Uykusu’nu; yoluna kırmızı halıların serilmediği, döner kapısının ardından elindeki “arama aletiyle” müşterileri selamlayan özel güvenlik görevlisinin çıktığı AVM sinemasında izleyeceğiz. AVM içindeki sinemaya 3 kat yürüyen merdivenle ulaşmamız, suyun 6 kat pahalı olmasına yol açacağı için yolda bir büfe bulup 50 kuruşa Kalabak (Eskişehir’in meşhur suyu) alıyoruz. Bu arada adımlarımızı hızlı hızlı atıyoruz, hatta nefes nefese kalıyoruz “sıkıcı temposuzluğu” ile eleştirilen NBC sinemasına giderken. Arkadaşla muhabbeti uzun tutmuşuz, seansa

yetişmek gerek. Sinemadan önceki reklamlarda da çıkacak olan operatör markasının “bir bilet alana bir bilet bedava” kampanyasından, günlerden pazartesi ya da perşembe olmadığı için yararlanamıyoruz. Ama “halk günü” olduğu için 6 liraya bilet alabiliyoruz.

Bergman’dan beri...

Salona girdiğimizde o “halk günü” havasını çok alamıyoruz. Kış Uykusu’nun NBC filmlerinin açılış rekorunu kırmış olduğunu görüyoruz ama: Salonun neredeyse 3’te birinden fazlası dolu! Yerimize geçip reklamları izliyoruz. Filmden önce en fazla 10 dakika, film arasında da en fazla 5 dakika reklam gösterdiklerini övünçle anlatan ve bunu da “müşteri memnuniyetini gözettileri” için yaptıklarını söyleyen bir uyarı var. Öyle anlaşıyor ki, sinema reklamları artık “kurumsallaşmış”. Neyse, bu koşullar altında bir Cannes eleştirmeni olunamayacağı açık, yine de Cannes’daki o ünlü yorum aklıma düşüyor: “Bergman’dan beri böylesini görmemiştik”.

Bakalım biz Bergman’dan beri böylesini görmüş müyüz?

Kış Uykusu’nda ‘taş atan çocuk’

Filme gitmeden arkadaş çevremde en sık duyduğum iki değerlendirme aklıma geliyor:

1. Bu film de muhtemelen NBC’nin diğer filmleri ve genel sanat filmleri gibi hareketsiz ve sıkıcı. Cannes’da da film gösterimleri sırasında ön sıralardan horlama sesleri gelirmiş hep.

2. Film muhtemelen politik (toplumsal gerçekçi) değil, zaten bu tür sanatsal film çeken yönetmenler toplumdan uzak, içine kapanık insanlardır.

Filmi izlemeden yapılan yorumlar bunlar. Daha doğrusu birer önyargı. Filmi izlerken zihnim bir yandan bu eleştiri-önyargıları çürütmeye çalışıyor. İlk eleştiri daha yüzeysel ve genel yargıyı yansıtmaktan uzak gibi. Aynı zamanda başarılı bir fotoğrafçı olan NBC'nin filmindeki ışık-gölge-kadraj ustalığı, İklimler'den beri görüntü yönetmenliğini yapan Gökhan Tiryaki'nin de katkılarıyla yaratılan harika görselliğin şiddeti, sıkıcılığa çok yer bırakmıyor.

Filmin başından beri, “politik olmadığı” eleştirisine takılıyorrum daha çok. Hikayedeki temel kırılmayı yaratan ve filmin başında yer alan “çocuğun taş atarak otomobil camını kırması” sahnesini, yaptığı çağrışımla kıyaslıyorum. Evet, toplumsal bir hareketin devlete karşı “taş atan çocuğu” değil karşımızdaki. Hikayenin akışındaki huzuru bozan bu taş, bir sınıftan diğerine küçük bir intikam niteliğinde. Peki Aydın'ın sahibi olduğu evde yaşayan ve kira ödeyemediği için icraya verilen ve polisten dayak yiyen bir babanın oğlunun, mülk sahibine attığı taş “toplumcu ve gerçekçi bir bakıştan” çok mu uzak?

Halk filmi?

Yanımızdaki çiftten “Ben sana dedim uzun diye”, “Niye geldik ya” sesleri yükseliyor filmin henüz bir saati ya olmuş ya olmamışken. Aranın geç kalmasından filmin uzun süreceğini anlayıp sıkılmış olmalılar.

Evet, kan, entrika, cinsellik, aksiyondan yoksun bir film. Kültür endüstrisinin sürükleyici bir üretimi yok karşımızda. Diğer yandan, -klasik tabirle- “halktan insanlarmın” anlayamayacağı bir dil ya da kurgu taşıyor eser. Sadece “gönüllere su serpecek” ve böylelikle izleyiciyi rahatlatacak kahraman ana karakter değil. Yani, bir tomar parayı ateşe atan sarhoş İsmail hikayenin sadece yan karakteri. Hikaye de zaten keskin sınıf ayrımının diğer tarafına; yani NBC ve Haluk Bilginer'in de kendisinden izler taşıyan “o dünyaya”; yani hayatları renksiz, sıkıcı, “asil

ve vahşi” olan insanlara; 3 karaktere odaklanıyor. Karakterlerin “asil bir vicdan” altına sakladıkları cehaletleri ve vahşilikleri, birey olamadan yaşadıkları bireysel sorunlar, belki de filmin bir halk filmi olmasını engelliyor. Yani film, zengine ders veren fakire değil ayrıcalığını hak etmeyen zenginin yabancılaşmış yaşamına tanık oluyor.

Ben de filmin ilgilendiği bu 3 karakterin ortak özellikleri hakkında düşünüyorum ve notlar alıyorum.

Suç ortaklığı

Aynı hanenin içindeki bu 3 karakterin gözüme çarpan en net ortak özelliği, bir suç ortaklığında buluşmaları. Bu suç ortaklığı, Aydın’ın kendisine Garip köyünden gelen yardım isteği mektubunu –ki Aydın bunu sadece gururu okşandığı için kaale almıştır- değerlendirirken odadaki “varlıklı” insanların “fakirliğin kader olduğuna” dair bir tür mutabakata varmasında; Necle,iki bardak kıran hizmetçi Fatma’nın dedikodusunu yaparken Nihal’in “altı üstü bir bardak” demesi ama bir yandan hak vermeye çalışmasında; diğer taraftan küçük çocuk İlyas’ın “altı üstü” bir cam kırmasını kimsenin “affedememesinde” açıkça ortaya çıkıyor.

Aralarındaki suç ortaklığını gizlemeye yarayan vicdan örtüsü ve kendi aralarındaki samimi olmayan yüzeysel diyaloglar, küçük bir kıvılcımla kavgalara dönüşüyor, kaygan zeminlerde devam eden ilişkiler bir anda çözülüyor.

Bir savaş sahnesi

Bunu en açık gördüğümüz an ise Aydın ve kardeşi Necle’nin ufak bir yazı yorumuyla başlayan ve aralarındaki tüm ilişkiyi parçalayan diyalog sahnesi.

Necla adım adım Aydın'ın üzerine gidiyor. Önce, sadece açık sözlülüğüne veriyoruz Necla'nın değerlendirmelerini. Sonra yorumlar, Aydın'ın bütün bir başarısız geçmişini ve hayatını kapsıyor, Aydın'ın cevaplarıyla gerilim ve "adrenalin" artıyor; diyalog, jest-mimik ve boşluklarla birleşince psikolojik bir savaş sahnesine dönüşüyor. Babalarından kalan varlığın üzerine çok da bir şey inşa etmeden yaşayan iki kardeşin kendilerini gerçekleştirmediği, toplumla olumlu bir bağ kuramadıkları hayatları patlamalar halinde ortaya çıkıyor.

Birbirlerine yükledikleri suçlamalar aynı karakteri iki yüzü, birbirlerine attıkları kurşunlar aynı silahtan çıkıyor: "Bilmediğin konularda ahkam kesiyorsun", "Tembelsin", "Çalışmıyorum ama fikir yürütüyorum", "Kendini kandırıyorsun"...

Hani NBC filmlerinde tempo yoktu? Yanımızdaki çift pürdikkat filmi izliyor.

Kış Uykusu sıçramaları

Kendi yalnızlıklarında kavrulan 3 karakter de –ve de Nihal'in okullara yardım için kurduğu komitesindeki yan karakterler de- topluma karşı sorumluluklarını sahte bir vicdan bağıyla kuruyor. Othello'da kalan "maceracı" üniversitesinin deyimiyle "zaten bir mağaraya benzeyen bu kayalıktan bozma otelde" Aydın, Bozkırın Sesi yerel gazetesine yazarak, Nihal okullara yardım etmek için varlıklardan bağış toplayarak, Necla ise kendi deyimiyle "kö-tülöklere karşı koymayarak" hayatlarını bir kış uykusu içerisinde sürdürüyor. Çok pasifler: Aydın "gidemiyor", Necla "değişemiyor", "değiştiremiyor"...

Necla'nın ayrılmasıyla baş başa kalan iki karakter Nihal ve Aydın'ı uykularından sıçratan iki beklenmedik tepki ise bir öğretmenden ve sarhoş İsmail'den geliyor. Zenginlerin bağış yapmasını överken Aydın'ın komplek-

sine yakalanan “liberal öğretmenin” Sheakespeare’den okuduğu vicdan üzerine dizeleri (“Vicdan genelde korkakların sevdiği bir sözcüktür. Ve öncelikle güçlülere dehşete salmaya yarar”) ve sarhoş İsmail’in Nihal’in bir vicdan göstergesi olarak ailesine getirdiği bir tomar parasını ateşe atması. Bu iki olay da Nihal’de ve Aydın’da aşırı tepkilere yol açıyor. Nihal paraların yanması karşısında ağlama nöbetine tutulurken Aydın anlamsız dizeler okuyarak bir gülme krizine giriyor ve salonun ortasına kusu-
yor. Bir silah olarak kullandıkları vicdan ellerinde patlıyor.

Aydın gülüşü

Sık sık Özlemimin “Neden gülüyor bu adam” bakışlarına maruz kalıyorum. Aydın da sürekli gülüyor ve -kötü bir oyuncu olduğundan olsa gerek- bu gülmeleri hep ekleme duruyor, yapay duruyor. Zaten NBC’nin filmindeki en iyi yaptığı şey, bu karakterlerin yapaylıklarını en doğal biçiminde vermek. Karakterler, o kadar yüzeysel, bilinçsiz ve görgüsüz ki, yaptıkları yorumlar, olmak istedikleri asaletin yanında çok “bayağı” kalıyor ve gülünç duruma düşüyorlar. Necla’nın Nihal’le tartışırken belirttiği “küçük alaycı dudak kıvrımları” ile dolu dünya böylece oldukça gülünç bir hale geliyor. Film, “düşündürürken güldürüyor”...

Küçük ölçekli iktidar, başarısız bir oyun...

Aydın’ı notlar halinde çözmeye devam ediyorum kafamda. Aydın’ın karakteri çok da alt metine gerek olmayacak bir biçimde, ayrıntılarda net bir şekilde ortaya çıkıyor. Aydın çevresindeki dünyayı daha küçük, dolayısıyla kendisini büyük görüyor. Oteline Shakespeare karakteri Otello’nun ismini verirken yazabildiği mecranın adı “Bozkırın Sesi” oysa ki. O öyle olsun istemesine rağmen, oynadığı sahnenin karşısında binlerce seyirci yok...

Eşi “Nihalcığım” ile (Nihal üzerinde kurduğu iktidarı eşine Nihalcığım diye seslenerek ortaya koyuyor) tartışırken bütün çelişkileri dökülüyor Aydın’ın. Bu çelişkileri, Aydın’ın çevresindeki azınlık üzerinde kurduğu iktidarını devam ettirme yöntemleri. Adaletsizliğin ve yoksulluğun kader olduğu hakkındaki düşünceleri o sevmediği imamın düşünceleriyle çakışıyor örneğin. Camın parasını ödemek için gelen Hamdi’ye ve Hamdi’nin cam kırdığı için elini öpmeye zorladığı çocuğa karşı “istemem yan cebime koy” hareketleri sergiliyor.

Filmin alt metin okumaya gerek olan nadir yerlerini Aydın’ın hayvanlarla olan ilişkisinde yer alan imgeler olarak görüyorum. Bu ilişki de Aydın’ın çevresinde kurduğu egemenlikten ayrı okunamıyor. Müşteri talebi üzerine aldığı Yılkı atını kendi özgürlük hayalini, “gitmek” hayalini temsili bir biçimde gerçekleştirmek için salıyor Aydın; hazırlıksız yakalandığı halde vurduğu tavşanı ise bir başarı, güç ve iktidar göstergesi olarak evine getiriyor.

‘Burjuvazi’nin Gizemli Çekiciliği’

“Yabancılaşmış yaşamlarını ve emeksiz elde ettikleri ayrıcalıklarını devam ettirmeye yönelik bir üst-orta sınıf hayatı yaşayan ve kendini aydın -hatta kanaat önderi- olarak gören kesimin çeşitli yönlerini yansıtan 3 kişi resmediliyor filmde, ‘sınıf mücadelesi’ içinde anlatmasa da” diye notlarımı bitiriyorum.

Çehov hikayelerinden daha çok Anarşist yönetmen Bunuel’in “Burjuvazinin Gizemli Çekiciliği” filmini hissediyorum Kış Uykusu’nda. Burjuvazinin çelişkileriyle sürreal bir şekilde dalga geçen bu filmin daha gerçekçi, daha naif, daha “bizden” ve daha etkileyici bir görsellikteki versiyonunu görüyorum. Galiba NBC’nin “konuşan fotoğrafları” artık daha politik şeyler anlatıyor.

Sonuç olarak, öncesinde eleştirisini okuyarak, heyecanını hissederek, hevesle hazırlanarak, filmi kesintisiz bir dikkatle izleyerek ve sonrasında birçok kişiyle farklı tartışmalar yürüterek bir günü Kış Uykusu'na harcamaya değer... İyi seyirler...

H

savaş ve oyun

℥

“Kapat şu oyunu da film izleyelim” diyorum birkaç gün sonra liseye başlayacak kuzenime. Kafamda **Chappie** filmi var, polis robotu olarak tasarlanmış pek şirin ve akıllı bir yapay zekânın devlet baskısı ve insan hırslarıyla çatışmasını göstermek istiyorum. Bizim yeni ergenin zihninde bir yer açmak amacım...

Arda, gözünü bilgisayar ekranındaki kaostan alamıyor, birkaç saniye sonra “Aksiyonlu mu abi?” diyor: Dövüşlü, otomobil kovalamalı, bombalı sahne görmeden izlediği şeyin film olduğuna ikna olmuyor. Evet diyorum, “Dur bi oyunum bitsin” diyor. Büyük savaşlara sahne olan bir oyun oynuyor, ışık saçan karakterler çeşitli yollarla birbirlerini öldürmeye (strateji) çalışıyor. Yaşım daha 30 bile olmadığı halde bu oyunlara bir dede uzaklığındayım. Anlamıyorum amacını, zevkini... Misafirim bu evde, Arda’yı rahat bırakıp kapısını kapatıyorum. Televizyonlu odadaki dayımın yanına geçeyim.

Sonra aklıma bir düşünce misafir oluyor: Savaş dediğin, sanal düşmanlarla oynanan zevksiz bir oyun olabilir.

Devlet savaş oynamayı sever. Yapısı gereği asosyalliğe yatkındır ve bu şekilde sosyalleşir. İnsanları kutuplaştırmak, düşüncelerini tersyüz etmek için birebirdir savaş. Usta yönetmen Stanley Kubrick, anlatmamış mıydı **Dr. Strangelove** isimli şaheserinde? Kara mizah yoluyla maymun ettiği devlet liderlerinin yeryüzünü yok etme gücündeki silahlarla dünyanın kaderiyle oynadığını, bu

kıyamet ortamından kendilerini korumayı öncelikli amaçları bellediğini... Kara mizahın en incelikli örneklerini bir yüzyıl önce yaratan Charlie Chaplin'in **Büyük Diktatör** filminde de görmemiş miydik? Chaplin'in canlandığı Hitler'in, yalnız kaldığında dünya şeklindeki bir balonla oynadığını, dans ettiğini... (O balon imgesi, **Kutsal Direniş** filmindeki İsrail sınırını uçarak geçen Arafat çizimli balonla akrabadır.) Chaplin, dünyanın başkanlığına oynayan Hitler'i "büyük olmak isteyen küçük bir soytarı olarak" resmetmişti bu oyunlarıyla...

Devlet oyunları ise hiçbir zaman bu kadar çocuksu olmadı.

Emperyalist ABD politikalarına karşı ABD'li gençler de isyan eder Vietnam savaşı zamanında. 71 yılında ABD'li yönetmen Peter Watkins, sahte belgesel (mockumentary) türünde **Punishment Park**'ı çeker. O gençleri gösterir bize. Mahkemede ABD'nin "bölünme tehlikesine" karşı toplanmış jüri karşısında, feminist, anti-militarist, devrimci gençler çıkar. Bu gençlere iki seçenek sunulur. Ya suçlarının (baskı ve sömürüye karşı çıkmak) cezasını kabul edecekler ya da Punishment Park denilen ceza kampında bir oyun oynayacaklardır. 90 küsur kilometrelik çölü susuz bir şekilde geçip "kutsal" ABD bayrağına (hani şu her Hollywood filminde rastladığımız)

polislere yakalanmadan ulaşırlarsa hapis yatmaktan kurtulacaklardır. Programlanmış robotlar, doldurulmuş şarjörler gibi zihinleri mermi düşüncelerle doldurulmuş polisler acımasızdır, oyunu kimin kazandığı da bellidir yani! Ama devlet yine de aciz gözükür filmde: 19 yaşındaki genç şarkıcıya cevapları yoktur mesela. Oyunun kuralını devlet belirler ama bunun bir oyun olduğunu bilen genç bir bilinç vardır.

Kafamda serbest çağrışımlar dolaştırıyorum. Çekirdek çitleyip çay içerek haber izliyoruz. “Bakalım bugün kaç kişi ölmüş” diyor dayım, bir karşılaşmanın sonucunu takip eder gibi. Haberler polis, haberler pis, haberler “terörist”... Haberler şehit, seçim, skor ve ölüm...

Ara sıra dünyadan mutlu bir haber fotoğrafı geliyor. Danimarkalı bir polis, mülteci çocukla oynarken çekilmiş. Seviniyoruz. Danimarka hükümetinin mülteciler ülkelerine gelmesin diye Lübnan gazetelerine ilan vermesini bile seviniyorum. O çocuğa bakınca, 2007 yapımı **Utancından Yıkılan Buda** filmindeki küçük kızı görsem de seviniyorum. İranlı Hana Makhmalbaf'ın Utanç diye de bilinen filmindeki Baktay karakterini... Afgan kız okumak istiyor, kendi çabalarıyla defter alıyordu da sonra yolda karşılaştığı “Talibancılık” oynayan çocuklar defterini yırtıyordu. O kağıtlardan savaş uçakları yapıp ellerindeki sopaları silah şeklinde kıza doğrultuyorlardı, okula gitmesini istemiyorlardı. Bu oyunu oynamak istemiyordu Baktay, eğlenceli hikayeler okumak istiyordu, animasyon filmlere götürülecek yaşıydı o. Büyüklerin savaşı ise çocuk oyunlarının içine kadar sızıyor, o sırada zihnimize de bir soru sızıyordu: Baktay şimdi yetişkin bir Ortadoğu kadını olarak ne yapıyor acaba?

Genelleme ve romantize etmenin tehlikeli olabileceğini biliyorum ama şu düşünceye kendimi kaptırıyorum: Kadınlar ile oyun çağındaki çocuklar, umudun ve geleceğin somut karşılıklarıdır.

Lübnan’da, umudunu ve geleceğini korumaya çalışan kadınlardan, **Peki Şimdi Nereye** isimli filmden biliyorum (iyi filmler bilgedir, hayatı öğretir). Müslüman ve Hristiyanlardan oluşan köylerinde, ülkedeki dinsel çatışma ortamı küçük topluluklarına bulaşmasın diye çeşitli oyunlar çeviren kadınlar... Her an birbirlerine saldırmaya hazır olan erkekleri zapt etmeye çalışırlar. Çünkü erkekler öldürmek için çabucak gaza gelebilir, kadınlar ise doğumun yanındadır. Filmdeki kadın karakterler, erkeklerin anlayabileceği dilden konuşur: Dikkatlerini başka bir yere çekmek için Rus kadınlar ayarlarlar, hazırladıkları özel yiyeceklerle erkekleri uyutup silahlarını gömerler... Acılarına tanık olur, savaşı durdurma oyunlarına katılmak isteriz.

“Peki şimdi nereye” diye sonlanır film, Müslüman ve Hristiyan mezarlıkları arasında...

“Peki şimdi hangi kanal” diye bakıyorum dayıma, haberler bitince. Galiba kaslı erkeklerin ABD’yi birtakım kötü şeylerden kurtardığı aksiyonlardan birini arıyor. Vurdulu kırdılı... Onun daha saati var ama. Güzel bir

oyun da yok henüz. Büyük ödül için bir Dominik adasında birbirlerini yiyen insanların sezonu daha başlamadı... Bu sırada Arda, tatmin olacak kadar karakter öldürmüş tahminimce, içeri girip beni film izlemeye çağırıyor.

İzleyelim tabii oğlum. Büyük Diktatör'deki Şarlo'nun konuşmasını izleyip insanları evrensel barış için birleşmeye çağırmasını izleriz sonra, Youtube'da var. Yapış yapış bir umutsuzluk taşısa da hava, anlatmak gerek sana. Anlatırım n'olacak: Öldürmek üzerine programlanmasına rağmen buna karşı çıkan Chappie'ler olabileceğini, uçan balonların sınır geçebileceğini, çocuklarını gömmek için silahları gömen kadınları, oyunların ekranlarda değil sokaklarda oynanabileceğini, sokakların savaş değil oyun mekânı olması gerektiğini...

Soru sormasını da isteyeceğim. Kazık sorabilir. “Bir silahın doğadaki yok olma süresi kaç yıldır?” derse bilmiyorum mesela.

Neyse, sorunumuz bu olsun. Deneriz, hesaplarız...

ℋ

